

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปริญญา

พัฒนาสังคม

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ ในการจัดการทรัพยากรน้ำ
ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

Opinions of Tambon Working Groups on the Role of Water Resources Management
in Huai Kraseaw Watershed Suphan Buri Province

นามผู้วิจัย นางสาวสุธีรา มุลดี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์นิพนธ์ ตั้งจจรรณ, Ph.D.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สิริกร กาญจนสุนทร, วท.ม.)

กรรมการ

(อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์, ศศ.ม., บธ.ม.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์สิริกร กาญจนสุนทร, วท.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กาญจนา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สืบสินธุ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ
ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

Opinions of Tambon Working Groups on the Role of Water Resources Management
in Huai Kraseaw Watershed Suphan Buri Province

โดย

นางสาวสุธีรา มุลดี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2553

สุธีรา มุลดี 2553: ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาวิชาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์นิพนธ์ ตั้งจธรรม Ph.D. 122 หน้า

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะทำงานระดับตำบลห้วยกระเสียว จำนวน 16 คณะทำงาน ของ 16 ตำบล จำนวน 158 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพหลักเกษตรกร มีรายได้ประมาณ 5,001 - 10,000 บาท และดำรงตำแหน่งคณะทำงานของคณะทำงานระดับตำบล โดยภาพรวมมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ ระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำระดับมาก

การทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพบว่าตัวแปรด้าน อายุ และการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรด้าน อาชีพหลัก รายได้ และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน และในภาพรวมยังพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

Suteera Moondee 2010: Opinions of Tambon Working Groups on the Role of Water Resources Management in Huai Kraseaw Watershed Suphan Buri Province. Master of Arts (Social Development), Major Field: Social Development, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Professor Nipon Tangtham, Ph.D. 122 pages.

The objectives of this research were comparing the view of the workers in Tambon level to their roles in managing water resources differentiate by their personal factors and to study correlation between their knowledge, their openness to the information this field and the opinions of tambon working group to their roles. The sampling of this study are 158 members from 16 teams of the workers on 16 Tambon in Huai kraseaw watershed. And use percentage, Mean, Standard Deviation, t-Test, F-test and Pearson Correlation at significant level of $\alpha = 0.05$ as statistical analysis tools.

The study found that mostly of the samplings age are between 51-60 year. Their education level are primary, income are between 5,000-10,000 bath and positioned on the worker team of tambon steer. In general, they got high level in knowledge managing water resources, medium level in openness to the information from several kinds of media while got high level in expression their opinion to their role in managing water resource.

In testing hypothesis among dependent factors and independent factor, we found that the differential between age and education occupation, income and position have no influence to their views. Besides this, we also found that there are no correlation between knowledge, the openness to the information and their managing water resource which against to the hypothesis.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ตั้งจกรธร ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สิริกร กาญจนสุนทร กรรมการที่ปรึกษา วิชาเอก อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิชาการที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ตลอดจนผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณครอบครัว และน้องๆ ร่วมรุ่นสาขาพัฒนาสังคม รุ่นที่ 42 ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจมาโดยตลอดซึ่งผู้เขียนจะระลึกถึงด้วยความขอบคุณเสมอ

ส่วนดีที่มีคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้ศึกษาขอบอกแด่คุณพ่อคุณแม่ ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานที่มั่นคงในการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูให้ชีวิตและอนาคตแก่ผู้ศึกษา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา

สุธีรา มุลดี

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร	12
แนวคิดด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ	17
หลักการและองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำ	27
ข้อมูลพื้นฐานลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	33
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	41
กรอบแนวคิดในการศึกษา	42
สมมติฐานการวิจัย	42
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	44
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การทดสอบเครื่องมือ	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	55
ผลการวิจัย	55
ข้อวิจารณ์	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	90
สรุปผลการวิจัย	90
ข้อเสนอแนะ	94
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	96
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	104
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	114
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	122

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนพื้นที่ตำบลและหมู่บ้านของกลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	35
2	พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม	35
3	จำนวนคณะทำงานในแต่ละตำบล	44
4	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล	46
5	แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะทำงานระดับตำบล	56
6	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ	58
7	จำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ของคณะทำงานระดับตำบล	59
8	ระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อ	62
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบลจากสื่อประเภทต่างๆ	62
10	ระดับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ	65
12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามช่วงอายุ	69
13	การเปรียบเทียบความแตกต่างภาพรวมเป็นรายคู่กับความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามช่วงอายุ	70
14	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการศึกษา	71
15	การเปรียบเทียบความแตกต่างภาพรวมเป็นรายคู่กับความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการศึกษา	72
16	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ	73
17	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่กับความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง จำแนกตามอาชีพ	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามรายได้	75
19	การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่กับความคิดเห็นต่อของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง จำแนกตามรายได้	76
20	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามตำแหน่ง	76
21	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ	78
22	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ	79
23	ปัญหาอุปสรรค ที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล	80
24	ข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	แสดงผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรน้ำ	114
2	แสดงผลการวิเคราะห์ภาพรวมความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล ตอบทบทวนหน้าในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มนำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีตอบทบทวนหน้าในการจัดการทรัพยากรน้ำ	117
3	แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อ บทบทวนหน้าในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มนำห้วยกระเสียว จังหวัด สุพรรณบุรี ที่มีตอบทบทวนหน้าในการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการ ดำเนินงานและกำหนดแนวทาง	118
4	แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อ บทบทวนหน้าในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มนำห้วยกระเสียว จังหวัด สุพรรณบุรี ที่มีตอบทบทวนหน้าในการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการ ประชาสัมพันธ์	120

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างองค์กรกลุ่มน้ำ	30
2	แผนที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	34
3	กรอบแนวคิดในการศึกษา	42

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

น้ำ เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต และการพัฒนาประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรน้ำอุดมสมบูรณ์ แต่ปัจจุบันกำลังประสบปัญหาเรื่องน้ำไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาคุณภาพน้ำ ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การเติบโตทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนไทย การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และการขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ซึ่งนับวันปัญหายังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากไม่มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนในชาติ ในการแย่งชิงทรัพยากรน้ำระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วยกัน หรือในระหว่างในแต่ละภาคการผลิต เช่น ภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยทุกคนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังเพื่อให้มีการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทยที่ผ่านมา ยังไม่มีเอกภาพทำให้การแก้ไขไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากการบริหารจัดการดำเนินการโดยหน่วยงานที่หน้าที่รับผิดชอบจำนวนมาก แต่ละหน่วยงานยึดภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งจะแบ่งตามขอบเขตพื้นที่การปกครอง อีกทั้งการดำเนินงานภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการเกือบทั้งสิ้น (สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2541) และเน้นการแก้ไขปัญหาระยะสั้นด้วยการจัดหาแหล่งน้ำเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพของกลุ่มน้ำและการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้เกิดลักษณะแก้ปัญหาจุดหนึ่งแต่กลับสร้างปัญหาอีกจุดหนึ่งจึงเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้น (ปราโมทย์ ไม้กลัด, 2542) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวจึงมีแนวคิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระบบลุ่มน้ำ โดยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำควบคู่กับทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบลุ่มน้ำ ทั้ง 25 ลุ่มน้ำทั่วประเทศ และได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9 โดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ยังได้เน้นให้มีการจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำ ให้ครอบคลุมทั้ง 25 ลุ่มน้ำอีกด้วย

กรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545 โดยได้รวบรวมหน่วยงานต่างๆ ที่ภารกิจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำไว้ด้วยกันเพื่อให้การจัดการทรัพยากรน้ำเป็นเอกภาพ โดยกรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างครบวงจร ได้แก่การจัดทำนโยบายแผนแม่บท ศึกษาวิจัย พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำขึ้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในพื้นที่ 25 ลุ่มน้ำหลัก จำนวน 29 คณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินการบริหารจัดการ ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการลุ่มน้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม มีองค์ประกอบของตัวแทนจากภาครัฐราชการ ผู้แทนรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการใช้ทรัพยากรน้ำ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีสัดส่วนและจำนวนตามความเหมาะสม

คณะทำงานระดับตำบล เป็นองค์กรลุ่มน้ำระดับพื้นที่ล่างสุด ประกอบด้วยผู้แทนภาคเกษตรกรรม ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ ผู้แทนกลุ่มใช้น้ำภาคต่างๆ ผู้แทนภาคราชการระดับตำบล มีหน้าที่หลักที่สำคัญคือการรวบรวมข้อมูล สภาพปัญหา ข้อมูลการจัดการน้ำในพื้นที่ จัดทำเป็นแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและคุณภาพน้ำ โดยผ่านการประชุมปรึกษาหารือ วิเคราะห์จากสภาพปัญหาและความต้องการ แล้วนำเสนอแผนระดับตำบลสู่คณะทำงานระดับอำเภอ และจังหวัด เพื่อพิจารณาแผนงานเข้าสู่แผนระดับลุ่มน้ำ นอกจากนี้คณะทำงานระดับตำบลยังมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติของกรมทรัพยากรน้ำ รวมทั้งการไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้งและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ จากการที่คณะทำงานระดับตำบลเป็นองค์กรลุ่มน้ำในพื้นที่ที่ใกล้ชิดและเข้าใจกับสภาพปัญหา ความต้องการด้านทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำได้เป็นอย่างดี จึงควรที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของคณะทำงานลุ่มน้ำระดับตำบลตอบทบทวนหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับตำบล เพื่อจะได้นำมาพัฒนาและปรับปรุงเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวเป็นลุ่มน้ำสาขาของลุ่มน้ำท่าจีน ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นลุ่มน้ำนำร่องในการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำในลักษณะการปฏิบัติจริงให้เป็นรูปธรรม เนื่องจากการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพลุ่มน้ำหลักทั้ง 25 ลุ่มน้ำหลัก ต้องใช้งบประมาณและทรัพยากรต่างๆ เป็นจำนวนมาก การจะเห็นผลเป็นรูปธรรมต้องใช้ระยะเวลานาน จึงต้องใช้วิธีการคัดเลือกลุ่มน้ำย่อย หรือสาขาที่มีศักยภาพเหมาะสมที่สามารถดำเนินการจัดการได้ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมทั้งภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม โดยได้มีการตั้งเป็นคณะทำงานระดับตำบลขึ้นทำหน้าที่จัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี
4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ตลอดจนการนำไปแก้ปัญหการปฏิบัติงาน และเป็นข้อมูลในการศึกษาปรับปรุงนโยบายในการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของกรมทรัพยากรน้ำ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษา ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลที่ได้รับคัดสรรและแต่งตั้งจากคณะกรรมการลุ่มน้ำทำนุ จำนวน 16 คณะทำงาน ของ 16 ตำบล ใน 4 อำเภอ ของ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 260 คน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

คณะทำงานระดับตำบล หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้รับคัดสรรและได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการลุ่มน้ำทำนุ ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล หมายถึง คุณสมบัติส่วนตัวของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำสาขาห้วยกระเสียว ในที่นี้หมายถึง อายุ การศึกษา อชีพหลัก รายได้ และตำแหน่งในคณะทำงาน

อายุ หมายถึง อายุของคณะทำงานระดับตำบล ระยะเวลา นับตั้งแต่ปีเกิดจนถึงปีที่ตอบแบบสอบถาม โดยนับอายุเต็มตามปีปฏิทิน

การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของคณะทำงานระดับตำบล ที่ได้รับสูงสุด ในสถานศึกษา

อาชีพหลัก หมายถึง การประกอบอาชีพที่เป็นรายได้สำหรับใช้จ่ายของครอบครัวของคณะทำงานระดับตำบล

รายได้ หมายถึง รายได้จริงโดยประมาณเฉลี่ยต่อเดือนของคณะทำงานระดับตำบล

ตำแหน่งในคณะทำงาน หมายถึง การปฏิบัติงานของคณะทำงานระดับตำบลที่ได้รับ
ในคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ หมายถึง การที่คณะทำงานระดับตำบล
ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ เกี่ยวกับการจัดการน้ำ ประโยชน์
ทรัพยากรน้ำ สาเหตุและปัญหาทรัพยากรน้ำ การวางแผนการใช้น้ำ และองค์กรลุ่มน้ำ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ หมายถึง ความถี่ในการเปิดรับ
ข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบล ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว
จากสื่อ ต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ หรือการพบปะสนทนากับบุคคลต่างๆ

ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียวต่อบทบาทหน้าที่ในการ
จัดการทรัพยากรน้ำ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อที่เกิดขึ้นของคณะทำงานระดับตำบล
ลุ่มน้ำกระเสียวที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้วยการพูด หรือการเขียน
หรือกริยาที่แสดงออก

การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง หมายถึง แนวทางและวิธีการปฏิบัติในการจัดการ
ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำห้วยกระเสียวได้แก่การจัดเก็บข้อมูล การพิจารณาจัดทำแผน การไต่ถาม
ข้อขัดแย้ง การประสานเพื่อดำเนินการตามแผน และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินการของคณะทำงานในการให้ข่าวสารต่างๆ
ที่เกี่ยวกับนโยบายในการจัดการทรัพยากรน้ำของรัฐบาล กรมทรัพยากรน้ำ การดำเนินงานของ
คณะทำงาน และข้อมูลความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำ การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
3. แนวคิดด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ
4. หลักการและองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำ
5. ข้อมูลพื้นฐานลุ่มน้ำกระเสียว
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

จากการตรวจเอกสารได้มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

Good (1973: 376) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณาความรู้สึกรหรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวอย่างกว้างๆ ได้ว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้
2. ความหมายเฉพาะ หมายถึงการพิจารณาหรือวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

3. ความคิดเห็นสาธารณะ หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมของกลุ่มบุคคลในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

Foster (1968:1254) ได้ให้ความหมายความคิดเห็นหมายถึง เป็นความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอนหรือความรู้อันแท้จริง แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจ ความคิดและการลงความเห็นของแต่ละบุคคล ที่เห็นว่าจะจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

สุชา จันทรเฒ (2524) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะคนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปและความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

สุโท เจริญสุข (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดลักษณะที่ชอบที่ไม่ชอบหรือเฉยๆ

ผู้วิจัยสรุปความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความเชื่อของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูดหรือการเขียนหรือกิริยาที่แสดงออกโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

ความสำคัญของความคิดเห็น

Best (อ้างถึงใน สัตตยา กระแสร์ชล, 2538) กล่าวว่า ในการศึกษาถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถาม สอบถาม บันทึกลงไว้ และรวบรวมไว้เป็นข้อมูล ซึ่ง Best ได้เสนอแนะว่า

วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นใด และจะสามารถทำตามข้อคิดเห็นที่วัดออกมาได้ จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ ในอันที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป

สตัคคา กระแสร์ชล (2538) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ และความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงานสรุปความสำคัญของความคิดเห็นได้ว่า การศึกษาให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะทำให้เราทราบถึงความรู้สึก และการพิจารณาต่าง ๆ ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นที่ได้แสดงออกมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตอบสนองความต้องการทั้งผู้แสดงและผู้รับความคิดเห็น และยังเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของความคิดเห็น

Remme (n.d. อ้างใน สุกกิจ แพรวพิเศษ, 2535) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extremeness) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุดได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุดได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่จำเป็นต้องเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้นๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้สรุปได้ดังนี้

Oskamp (1977:119-133) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น คือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ (Gene and Physiological) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะพูดถึงกันมากนัก โดยการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติ หรือความคิดของบุคคลนั้นๆ ได้ ปัจจัยทางร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด และเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์มักจะเป็นคนมีอายุมาก เป็นต้น
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct Personal Experience) คือบุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆจากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติ หรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตัวเองได้รับ
3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัว และจากประสบการณ์ที่ตัวเองได้รับมา
4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็น หรือเจตคติของบุคคล เนื่องจากบุคคลต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดการคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้
5. สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับ สื่อต่างๆ เหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จะทำให้บุคคลมีความคิด มีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลที่ได้รับจากสื่อ

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2521) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า

1. เกิดจากประสบการณ์ของบุคคลที่ได้พบเห็น และเกิดความประทับใจมาโดยตรง

2. เกิดจากกระบวนการเรียนรู้โดยการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และคนสูงอายุที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมและความเชื่อทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม

3. เกิดจากการเรียนแบบ หรือทำตามบุคคลที่มีอิทธิพลโดยตรง เช่น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และบุคคลที่ตนชื่นชอบ

4. เกิดจากอิทธิพลของสังคม อิทธิพลของกลุ่มที่บุคคลเข้าไปรวมตัวเป็นสมาชิก ความคิดเห็นของกลุ่มนั้นๆ สามารถบีบบังคับให้สมาชิกในกลุ่มต้องจำนนตามไปด้วย

5. เกิดจากการสรุป ตีความตามคุณลักษณะที่ปรากฏ บุคคลบางคนใช้วิธีการดูรูปร่างลักษณะและสรุปตีความ คนนี้จะเป็นอย่างนั้นอย่างนั้น โดยการสร้างทัศนคติแบบเหมารวมไปเลยถึงความจริงหรือเกินความจริง

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแต่ละบุคคลได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมจะได้รับมาในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งบุคคลอาจมีความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันออกไปได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ข้อเท็จจริง การติดต่อสัมพันธ์ และประสบการณ์ที่บุคคลนั้นเป็นอยู่หรือได้ประสบมา ซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้นได้ โดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นได้แก่ลักษณะส่วนบุคคล ครอบครัวยุค สังคม สื่อมวลชน และการตีความตามลักษณะที่ปรากฏ

การวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็นของบุคคลสามารถวัดได้หลายวิธี วิธีที่ใช้กันทั่วไป คือ การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ Best (1977) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกความคิดเห็น คือ การแสดงด้วยร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร และจะได้ทำตามข้อคิดเห็นเหล่านั้นได้

Hurlock (1955: 177 อ้างใน รัชสุริย์ หาญวงศ์, 2545) พบว่าความคิดเห็นวัดได้โดย

1. ใช้การสังเกต โดยการสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านต่างๆ
2. ใช้การสัมภาษณ์โดยถามว่า ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร สนใจเรื่องอะไร
3. ใช้การสนทนาโดยการสนทนาเรื่องที่ชอบสนทนา การสนทนาจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของคนคนนั้น
4. การศึกษาจากข้อเขียน จากสมุดบันทึกประจำวัน จดหมาย คุยว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไร ข้อเขียนจะเป็นการสะท้อนถึงความสนใจได้เป็นอย่างดีเช่นเดียวกับการสนทนา
5. โดยการสอบถามถึงความปรารถนา

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2535) กล่าวถึงการสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี ที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีของเทอร์สโตน (Turston,s Method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งความคิดหรือทัศนคติในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างกัน
2. วิธีกัตต์แมน (Guttman s Scale) เป็นวิธีการสร้างทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถอันลำดับทัศนคติสูงต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับสูงสุดถึงต่ำสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น
3. วิธีจำแนก S-D Scale (Semantic Differential Scale) เป็นวิธีการสร้างทัศนคติหรือความคิดเห็นโดยอาศัยคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ
4. วิธีแบบลิเคิร์ท (Likerts Method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลายเพราะเป็นวิธีการที่ง่ายและประหยัดเวลา ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 และให้คะแนน 5,4,3,2,1 หรือ +2,+1,0,1,2 ตามลำดับการให้คะแนนทางบวกหรือทางลบ

รณรงค์ รามสูตร 2537 (อ้างใน ศิริวรรณ คาน, 2547) ได้ให้ความเห็นว่าการวัดความคิดเห็นจากการตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับความคิดเห็น สรุปได้ว่าความคิดเห็นกับเจตคติเป็นสิ่งที่คล้ายกันหรือคล้ายตามกัน เพราะความคิดเห็น คือ การแสดงออกของเจตคติ ดังนั้นการวัดเจตคติก็สามารถใช้วัดความคิดเห็นได้เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า การทราบถึงความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราต้องมีเครื่องมือวัดที่เชื่อถือได้ เนื่องจากความคิดเห็นของบุคคล เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติ ดังนั้นการวัดความคิดเห็นจึงเป็นการวัดทัศนคตินั่นเอง เครื่องมือในการวัดทัศนคตินั้นมีอยู่หลายแบบ แต่แบบที่นิยมใช้กัน คือ แบบของ Likert Scale กล่าวคือ การแบ่งน้ำหนักของความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนคะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่า จะเป็นเชิงบวก (Positive) หรือเชิงลบ (Negative)

แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

ในการแสวงหาข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารของมนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เพราะข่าวสารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ความต้องการสื่อจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจ หรือมีความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และบุคคลจะไม่รับข่าวสารที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่างๆเอง จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่าจะมีประโยชน์ โดยขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ของตน โดยมีกระบวนการสื่อสาร (Selective Process) ในการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารเองเป็นตัวกำหนด ซึ่งจะแตกต่างกันไปซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช, 2529 แบ่งลักษณะของการเปิดรับข่าวสารออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล
3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

ผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนจะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือเปลี่ยนลักษณะนิสัยและพฤติกรรมบางอย่างได้ โดยที่บริโกลสื่อมวลชนนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน Klapper (1960) ได้แบ่งขั้นตอนการเปิดรับสื่อไว้ ดังนี้

1. เลือกรับหรือการเลือกใช้ (selective exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และข่าวสารจากแหล่งสารต่างๆตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ซึ่งโดยทั่วไปในการเปิดรับสื่อของผู้รับสื่อ มักจะเลือกรับสิ่งที่สนับสนุนความคิดเดิมของตนเสมอ นอกจากนั้นการเลือกรับสื่อยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น ระดับการศึกษา วัย อาชีพ รายได้ เป็นต้น รวมทั้ง ศาสนา วัย อาชีพ วัฒนธรรม

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective attention) นอกจากบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจต่อสื่อที่ได้รับซึ่งสอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึก จะทำให้บุคคลรู้สึกไม่พึงพอใจอันก่อให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล (cognitive dissonance) และสับสนได้

3. การเลือกการรับรู้และตีความหมาย (Selective retention and selective interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับสื่อจากแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสื่ออาจมีการเลือกรับรู้และเลือกตีความที่ได้รับตามประสบการณ์ของแต่ละคน เพราะความหมายของสื่อที่ส่งไป มิได้อยู่ที่ตัวอักษร รูปภาพหรือคำพูดเท่านั้นแต่อยู่ที่ผู้รับสื่อ จะมีการตีความสื่อที่ได้รับมาตามความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ สภาวะอารมณ์ และแรงจูงใจของตนในขณะนั้น

4. การเลือกจดจำ (Selective retention) หลังจากทีบุคคลเลือกให้ความสนใจเลือกรับรู้ และตีความสื่อสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อของตนแล้วบุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสารของสื่อ ในส่วนที่ต้องการจำ เข้าใจเป็นประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกันก็มักจะลืมสื่อที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยเสริมทัศนคติ หรือความเชื่อเดิมของผู้รับสื่อ มันคงยิ่งขึ้น

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล

สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลผู้ที่นำพาข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยอาศัยการติดต่อระหว่างบุคคล (interpersonal communication) ที่จะมีปฏิริยาตอบโต้ระหว่างกัน Rogers and Shoemaker (1971) กล่าวว่า ในกรณีที่ต้องการให้บุคคลใดๆ เกิดการยอมรับในสารนั้น ควรที่จะใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร สื่อบุคคลนี้จะมีประโยชน์มากในกรณีที่ผู้ส่งสารหวังผลให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับทัศนคติและพฤติกรรมในการรับสาร นอกจากนี้ยังเป็นวิธีช่วยให้ผู้รับสารมีความเข้าใจกระจ่างชัดและตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจขึ้น ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลแบ่งเป็น 2 ประเภท (เสถียร เขยประทีป, 2525) คือ

1. การติดต่อโดยตรง (direct contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงใจโน้มน้าวกับประชาชนโดยตรง แต่มีข้อจำกัด คือ ต้องใช้บุคคลเป็นจำนวนมากสิ้นเปลืองเวลา ค่าใช้จ่าย และแรงงานในการเผยแพร่ข่าวสาร

2. การติดต่อโดยกลุ่ม (group contact of community public) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อส่วนรวม โดยที่กลุ่มต่างๆ จะช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เช่น การประชุม สัมมนา โดยการจัดกลุ่มคนให้มีความสนใจร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ให้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีปฏิริยาตอบโต้กัน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจ ยอมรับหรือปฏิเสธข่าวสารได้ดังที่ Blumer (1969) กล่าวว่า "สังคมมนุษย์ประกอบด้วยกลุ่มที่ต่างชนิดกัน ส่วนใหญ่ชีวิตที่อยู่ร่วมกันทั้งหมดจะประกอบกันเป็นแบบแผนปฏิบัติ และมีพฤติกรรมร่วมกันของกลุ่ม เมื่อกลุ่มมีความสนใจมุ่งไปในทิศทางใด บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่มก็จะมีคามสนใจในทางนั้นด้วย"

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ

สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อโอกาสพิเศษ เพื่อใช้ในการรณรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ชักจูงใจ หรือให้ความรู้ขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการเผยแพร่สิ่งใหม่ๆสู่สังคม สำหรับสังคมไทย สื่อเฉพาะกิจเป็นเรื่องจำเป็นเพราะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา สื่อเฉพาะกิจนั้นจัดว่าเป็นแขนงของสื่อมวลชน แต่ได้พัฒนาเนื้อหาามาเพื่อใช้ประโยชน์เป็นเรื่องราวๆ ไปฉะนั้น

สื่อเฉพาะกิจนี้โดยทั่วไปมีกลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายที่แน่นอน มีการส่งเนื้อหาต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์เฉพาะแก่ประชาชนกลุ่มนั้นๆ การผลิตไม่ยุ่งยาก การนำเสนอเนื้อหาเป็นไปอย่างง่าย ๆ

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเปิดรับข่าวสาร

Merrill and Lowenstein (1975 อ้างถึงใน พรทิพย์ อังกุลดี, 2539) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้รับข่าวสารแต่ละบุคคลจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะ และปัจจัยที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการ คือ

1. ความเหงา ซึ่งเป็นเหตุผลทางจิตวิทยาที่ว่า โดยปกติคนเราจะไม่ชอบอยู่ตามลำพัง เนื่องจากทำให้เกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล หวาดกลัว และการเมินเฉยจากสังคม จึงต้องพยายามที่จะรวมกลุ่ม หรือติดต่อกับบุคคลโดยตรง หรือติดต่อกับสื่อต่างๆ
2. ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นคุณสมบัติของมนุษย์ โดยปกติความอยากรู้อยากเห็นจะเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวก่อน ตลอดจนสิ่งที่อยู่ห่างตัวเอง ที่จะมีผลกระทบต่อตนเอง ทั้งผลทางตรงและทางอ้อม แล้ว มนุษย์ยังสนใจอยากรู้อยากเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในแง่ต่างๆ ด้วยรวม ทั้งผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นกับตัวเองและบุคคลอื่นๆ ด้วย
3. ประโยชน์ใช้สอยของตน โดยพื้นฐานมนุษย์มีความเห็นแก่ตัว ดังนั้นในฐานะที่เป็นผู้รับสาร จึงต้องการแสวงหาและใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะใช้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง
4. ลักษณะเฉพาะของสื่อมวลชนโดยทั่วไป นอกจากองค์ประกอบเกี่ยวกับอายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนทัศนคติความเชื่อมั่นต่างๆ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารแล้ว ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละชนิดมีส่วนทำให้ผู้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีจำนวนองค์ประกอบที่แตกต่างกัน เพราะผู้รับสารจะเลือกรับข่าวสารเฉพาะอย่างที่สามารถสนองความต้องการ และความพึงพอใจของตนเอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2529) ได้กล่าวว่าโดยธรรมชาตินั้นบุคคลมีแนวโน้มที่จะเปิดรับข่าวสารอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่จะเปิดรับข่าวสารใดและอย่างไรเท่านั้น ทั้งนี้โดยมีปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งคนเราแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมาก ในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตภายในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน อันส่งผลกระทบถึงระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคิดตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การเรียนรู้ การสนใจ นั่นคือ คนแต่ละคนจะสร้างรูปแบบที่เป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคลขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของการสื่อสาร โดยเฉพาะในแง่ของการเลือกเปิดรับ (Selective exposure) การเลือกรับรู้ (selective perception) การเลือกจดจำ (selective retention) ซึ่งแตกต่างกันไปตามกรอบแห่ง การอ้างอิงที่สะสมมาแต่อดีต

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธทางสังคม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสารของคนเราเนื่องจากคนเรามักจะยึดถือกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง ในการตัดสินใจที่กล้าแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใดๆ ก็ตาม กล่าวคือ เมื่อคนเรากระทำหรือแสดงความคิดเห็นไปในทางเดียวกันกับค่านิยมของกลุ่ม ก็จะได้รับคามนิยชมชอบจากกลุ่มในทางตรงข้ามหากมีการขัดแย้งกับค่านิยมของกลุ่ม ก็อาจจะได้รับการลงโทษ (sanction) ด้วยเหตุนี้คนเราจึงพยายามคล้อยตามกลุ่มทั้งในแง่ความคิด ทักษะคิด ตลอดจนพฤติกรรม เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบสื่อสาร โดยนำเอาลักษณะพื้นฐานของคนบางประการที่เหมือนกันมาจัดแบ่งกลุ่มเข้าไว้เป็นประเภทเดียวกัน ซึ่งลักษณะพื้นฐานดังกล่าวได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ เป็นต้น จึงสรุปได้ว่าบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ย่อมจะมีการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวกวไปในรูปแบบที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

จะเห็นได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ข้างต้น มีอิทธิพลต่อการรับรู้ และตีความหมายซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันไป นั่นคือเกิดการเลือกรับข่าวสาร

ดังนั้นข่าวสารจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งของบุคคลเนื่องจากก่อนที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีพฤติกรรมใดๆ บุคคลนั้นจะต้องได้รับสิ่งเร้าบางอย่างจากสิ่งแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้เขามีพฤติกรรมบางอย่างโดยผ่านช่องทางหลายๆ ช่องทาง โดยสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ

แนวคิดด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ

แนวคิดและความหมาย

โลกของเราประกอบขึ้นด้วยพื้นดินและพื้นน้ำ โดยที่เป็นพื้นน้ำนั้น มีอยู่ประมาณ 3 ส่วน และเป็นพื้นดิน 1 ส่วน น้ำมีความสำคัญอย่างยิ่งกับชีวิตของพืชและสัตว์บนโลก รวมทั้งมนุษย์เรา ด้วย ตามปกติประเทศไทยจะมีฝนตกเฉลี่ยราว 775,704 ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งร้อยละ 75 ซึมผ่านลงชั้นน้ำใต้ดิน ค้างบนต้นไม้และพื้นดิน แล้วระเหยกลับสู่อากาศ รวมทั้งถูกเก็บกักตามเขื่อน อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 25 จะไหลลงสู่ทะเล แต่จากการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ ทำให้ปริมาณน้ำฝนในแต่ละปีเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ บางปีก็เกิดวิกฤตการณ์ภัยแล้ง และบางปีก็เกิดอุทกภัย (วิวัฒน์ ปทุสโร, 2540)

ทรัพยากรน้ำ หมายถึง แหล่งน้ำในประเทศทั้งที่เป็นของรัฐ และเอกชน และแหล่งน้ำระหว่างประเทศไทยอาจนำมาใช้ประโยชน์ได้ และรวมถึงที่ดินอยู่ใต้น้ำหรือที่ดินอยู่ติดต่อหรือเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอยู่ของน้ำและแหล่งต้นน้ำลำธาร ตลอดจนสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ซึ่งอยู่ในน้ำและดินดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2543 ก) น้ำ หมายถึง น้ำบนดิน น้ำใต้ดิน น้ำในทะเลอาณาเขต และน้ำในบรรยากาศ

ลุ่มน้ำ หมายถึง พื้นที่หน่วยหนึ่งซึ่งครอบคลุมลำน้ำธรรมชาติ เพื่อทำหน้าที่รวบรวมน้ำให้ไหลลงสู่ลำน้ำหนึ่ง พื้นที่ลุ่มน้ำแต่ละแห่งจะมีขนาดไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์และวัตถุประสงค์ในการจัดแบ่งพื้นที่การบริหารจัดการ โดยสภาพทั่วไป พื้นที่ลุ่มน้ำ หรือพื้นที่รับน้ำฝน (Catchment Area) จะถูกกำหนดขอบเขตโดยใช้เส้นสันปันน้ำ เป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2545)

ปราโมทย์ ไ้มักลัด (2529) ได้ให้แนวคิดและความหมายของการบริหารจัดการน้ำไว้ ดังนี้

การจัดการ หมายถึง การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันเป็นระบบสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด ส่วนคำว่าจัดการน้ำ (Water Management) มีความหมายที่ครอบคลุมกว้างมากทุกกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมรวมอยู่ด้วยกัน เป็นการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กันเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องนี้

ส่วนเรื่องของการบริหารจัดการทรัพยากรในกลุ่มน้ำเป็นระบบการจัดการทั้งลุ่มน้ำนั้น โดยภาพรวมแล้วการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ดีจะต้องจัดการทรัพยากรน้ำให้สอดคล้องกับทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องในกลุ่มน้ำนั้นด้วย เป็นการจัดการแบบเบ็ดเสร็จ เพราะฉะนั้นการที่จะวางแผนจัดการทรัพยากรน้ำจึงมุ่งเน้นในเรื่องน้ำอย่างเดียวไม่ได้จะต้องเอาทุกทรัพยากรที่มีอยู่ในลุ่มน้ำมาเกี่ยวข้องให้ได้ นับตั้งแต่ทรัพยากรที่ดินรวมไปถึงทรัพยากรคนที่จะเข้ามาจะต้องมีบทบาทในการรับรู้เรื่องการพัฒนา

สำหรับเป้าหมายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในกลุ่มน้ำนั้นได้กำหนดไว้ว่า มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของทุกชีวิตในสังคมในลุ่มน้ำนั้นอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทุกคน สัตว์ พืช จะมีน้ำใช้ตามสภาพอย่างยั่งยืน เป้าหมายในการจัดการทรัพยากรน้ำมีหลายอย่างรวมกัน ต้องมีลักษณะผสมผสาน (Integrate) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชีวิตในสังคมทุกคน สัตว์ พืช อย่างมีประสิทธิภาพและการมีน้ำใช้อย่างยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำในที่นั้น ๆ ในลุ่มน้ำนั้น ๆ

วิชัย เทียนน้อย (2541) กล่าวถึงการจัดการทรัพยากรน้ำ หมายถึง การป้องกันปัญหาที่พึงจะเกิดขึ้นกับน้ำ และการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำรงชีพของมนุษย์ โดยการจัดการทรัพยากรน้ำดังนี้

1. การจัดหาทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพมาใช้ให้พอเพียง เป็นการหาน้ำที่มีคุณภาพเหมาะสมมาใช้ในการอุปโภคบริโภค และกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม โดยการวางแผนการใช้น้ำที่ดีจะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ เช่น การสร้างอ่างเก็บน้ำ การขุดบ่อหรือสระ

2. การป้องกันการเกิดมลพิษทางน้ำ จะทำได้ผลดีต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือคือ (1) กฎหมายจะต้องมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนอย่างรุนแรง และ (2) ผู้นำกฎหมายไปใช้จะต้องกระทำอย่างเฉียบขาดและยุติธรรม โดยการออกกฎหมายป้องกันมลพิษของน้ำที่สำคัญคือ การบังคับให้โรงงานอุตสาหกรรมมีบ่อหรืออ่างในการเก็บกักน้ำเสีย การบังคับให้โรงงานอุตสาหกรรมและอาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่ต้องติดตั้งเครื่องกำจัดน้ำเสียก่อนปล่อยน้ำทิ้งและลงโทษผู้ที่ชอบทิ้งขยะ มูลฝอย และสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำ

3. การป้องกันการเกิดน้ำท่วม มีวิธีการที่จะลดความรุนแรงของการเกิดน้ำท่วมลงเช่น การสร้างเขื่อนหรือทำนบขวางกั้นลำน้ำ ขยายความลึกและความกว้างของแหล่งน้ำธรรมชาติ ปลุกป่าเพื่อช่วยซับน้ำฝนบางส่วนเอาไว้และช่วยชะลอความเร็วของน้ำไหลให้ลดลง

4. การนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นวิธีการที่จะนำน้ำที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การสร้างเขื่อนกั้นน้ำจะทำให้น้ำที่เก็บกักไว้มาใช้ได้หลายอย่าง คือ นำน้ำมาผลิตพลังงานไฟฟ้า การใช้น้ำเพื่อชลประทาน เพื่อการคมนาคมขนส่ง แหล่งนันทนาการ ช่วยแพร่ขยายพันธุ์สัตว์น้ำ การอุตสาหกรรม ช่วยไล่น้ำเสียน้ำเค็มมิให้หนุนเนื่องขึ้นมาทำความเสียหายแก่เลือกสวนไร่นา และการนำมาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค รักษาสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นการรักษาสถานที่กักขังน้ำจืดที่ธรรมชาติ สร้างสรรค์ไว้โดยมีวิธีการคือ (1) ลดอัตราการเกิดภัยการของดินให้น้อยลง และ (2) ขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อขยายความกว้างลึกให้ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือมากกว่า

อำนาจ เจริญศิลป์ (2536) ได้ให้ความหมายของการจัดการทรัพยากรน้ำว่า หมายถึง กิจกรรมใดๆ ก็ตามที่จะทำให้ได้มาซึ่งทรัพยากรน้ำเพื่อแจกจ่าย ใช้ประโยชน์ ควบคุมให้เกิดประโยชน์ ปรับปรุง ขจัดหรือทิ้งไป โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมในการจัดการทรัพยากรน้ำ มี 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. จัดสรรและแจกจ่ายที่มีอยู่ให้แก่ผู้ที่ต้องการใช้น้ำอย่างถ้วนหน้าโดยยึดหลักความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ และกำหนดกฎเกณฑ์ด้านกฎหมาย
2. แสวงหาวิธีการใช้ประโยชน์จากน้ำที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้น
3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตน้ำที่ได้ ทั้งในด้านปริมาณ เวลา คุณภาพและท้องที่ที่ต้องการ

สามัคคี บุญยะวัฒน์ (2539) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการทรัพยากรน้ำ กิจกรรมการจัดการทรัพยากรน้ำไว้ และขั้นตอนในการจัดการทรัพยากรน้ำ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการจัดการทรัพยากรน้ำ มี 3 ประการ ดังนี้

1. ให้มีปริมาณน้ำอย่างพอเหมาะ คือมีปริมาณน้ำไม่มากเกินไปจนเกิดน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก หรือฤดูแล้ง และไม่น้อยจนเกินไปจนขาดน้ำในฤดูแล้ง
2. เพื่อปรับปรุงและดูแลรักษาให้น้ำมีคุณภาพดี โดยมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำตลอดเวลา เพื่อควบคุมคุณภาพน้ำ
3. เพื่อควบคุมการไหลของน้ำในลำธาร โดยควบคุมให้มีน้ำไหลตลอดปีและสม่ำเสมอ เช่น ฟื้นฟูสิ่งเสื่อมโทรมของกลุ่มน้ำ และการสร้างอ่างเก็บน้ำ
4. เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในฤดูแล้ง และ/หรือลดปริมาณน้ำหลากในฤดูฝน
5. เพื่อจัดหาน้ำปริมาณที่พอเพียงในเวลาที่ต้องการและสถานที่ที่ต้องการ ความต้องการใช้น้ำจะแตกต่างกันในช่วงเวลาและสถานที่ต่างกัน

มาตรการในการจัดการทรัพยากรน้ำ ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกหลักการ และความเป็นไปได้ในการจัดการน้ำที่ดี เนื่องจากทรัพยากรดินและน้ำมีความสัมพันธ์กัน ดินมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทางด้านกายภาพ เคมี ภาพ และชีวภาพของน้ำ ซึ่งการใช้ที่ดินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
2. ใช้หลักการจัดการลุ่มน้ำและหลักการทางการจัดการเอนกประสงค์ควบคู่กันตั้งแต่ต้นน้ำ ถึงจุดน้ำออก ในการจัดการลุ่มน้ำ ต้องคำนึงถึง

2.1 การป้องกัน ได้แก่การป้องกันไฟฟ้า การป้องกันการบุกรุกทำลายป่า

2.2 การซ่อมบำรุง ได้แก่การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกป่า การอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.3 การปรับปรุง ได้แก่การฟื้นฟูสภาพลุ่มน้ำที่ถูกทำลาย การปรับปรุงคุณภาพน้ำ การพัฒนาที่ดินและการใช้ที่ดิน และการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

การจัดการทรัพยากรน้ำ มีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1. การแจกจ่าย ซึ่งไม่ได้หมายถึง การแจกจ่ายเฉพาะน้ำในลุ่มน้ำเท่านั้น แต่หมายรวมถึงผลประโยชน์ทั้งหมดที่ได้จากลุ่มน้ำนั้นๆ เช่นกระแสไฟฟ้า สภาพธรรมชาติที่ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
2. การควบคุม คือการควบคุมปริมาณการไหลและช่วงเวลการไหลให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการในการใช้ทรัพยากรน้ำในพื้นที่นั้นๆ

ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

ความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนไทยและจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงทำให้สภาพธรรมชาติและแหล่งน้ำที่พึ่งอาศัยเพื่อการยังชีพมีสภาพถึงขั้นวิกฤต ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน มีทั้งการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ภาวะน้ำท่วมในฤดูฝนทำความเสียหายให้กับพืชผลและชุมชนในหลายท้องที่ ตลอดจนเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทำให้คุณภาพน้ำตามแหล่งน้ำไม่อาจใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งมีสภาพปัญหาที่สำคัญดังนี้ (ปราโมทย์ ไ้มักัด, 2542)

1. ปัญหาการขาดแคลนน้ำ เป็นการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมและอื่น ๆ ซึ่งมีสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1.1 หน่วยงานต่าง ๆ ขาดการจัดการอย่างมีแบบแผนในการพัฒนาน้ำตามธรรมชาติในแต่ละลุ่มน้ำให้มีการกักเก็บและรวบรวมน้ำได้เพียงพอต่อความต้องการ

1.2 ป่าไม้บริเวณต้นน้ำลำธารถูกทำลาย ทำให้พื้นที่ต้นน้ำขาดการดูดซับหรือชะลอน้ำฝนให้ซึมลงไปถึงกักไว้ในดิน จึงมีปริมาณน้ำไหลในหน้าแล้งน้อย

1.3 การขาดแคลนน้ำเก็บกักน้ำผิวดิน เช่น การพัฒนาอ่างเก็บน้ำตามลุ่มน้ำต่าง ๆ เนื่องมาจากการไม่เอื้ออำนวยของสภาพภูมิประเทศ แหล่งน้ำ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม

1.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น หนอง คลอง บึง ที่เคยใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก และอุปโภค มักตื้นเขิน ขาดการเอาใจใส่จากผู้ใช้น้ำอย่างถูกต้อง ถูกสละเลย และถูกบุกรุก

1.5 ความเจริญของสังคม เศรษฐกิจและจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นการขยายตัวของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมทำให้ปริมาณความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น

1.6 ผู้ใช้น้ำยังขาดจิตสำนึกในการใช้น้ำอย่างประหยัด ถูกต้อง รวมถึงไม่รู้จักรองอนุรักษ์น้ำที่เหมาะสม

2. ปัญหาน้ำท่วม สาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำท่วมส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสภาพท้องที่ และอุบัตินัยทางธรรมชาติ รวมถึงการกระทำของมนุษย์ก็มีส่วนสำคัญในการทำให้ภาวะอุทกภัยมีความรุนแรงขึ้น เช่นการขยายตัวของเขตชุมชน และการทำลายระบบน้ำที่มีตามธรรมชาติ การตัดไม้บริเวณต้นน้ำลำธาร

3. ปัญหาน้ำเสีย มีความรุนแรงมากขึ้นทุกวันและเกิดปัญหาในทุกภาคของประเทศ เช่น น้ำเสียจากบ้านเรือน ชุมชนเมือง การทำการเกษตร อุตสาหกรรม ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น และมีทางแก้ไขและป้องกันได้แต่ได้สละเลยและไม่ตระหนักว่าตนเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหา นำมาซึ่งความเสียหายแก่ส่วนรวม

การจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำดังกล่าว แม้ว่าจะสามารถแก้ไขได้บ้าง แต่ก็มิอาจจะขจัดให้หมดไปโดยสิ้นเชิงได้ โดยนับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ตามอัตราการเพิ่มของประชากรและความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จึงได้มีการจัดการทรัพยากรน้ำขึ้น เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำดังนี้ (ปราโมทย์ ไม้ม้วน, 2542)

1. การจัดการทรัพยากรน้ำโดยชุมชนชุมชนในประเทศไทยนี้เป็นการตั้งถิ่นฐาน สืบทอดกันมานาน และเป็นชุมชนที่เกิดขึ้นในยุคสมัยที่รัฐไทยในส่วนกลางยังไม่มี ความเข้มแข็ง หรือยังไม่มีกลไกที่เข้มแข็งเพียงพอที่จะเข้าไปบริหารจัดการกับชุมชนต่าง ๆ ได้อย่างใกล้ชิด ในการจัดการแหล่งน้ำตั้งแต่สมัยโบราณ จึงมีลักษณะเป็นระบบการจัดการขนาดเล็กที่มีชุมชนเป็น คนจัดการโดยได้พัฒนาเทคนิควิธีต่าง ๆ ในการจัดการแหล่งน้ำภายใต้การดำรงชีวิตที่มีความสัมพันธ์ ระบบนิเวศธรรมชาติมาเนิ่นนาน

วิวัฒนาการของการจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชนในแต่ละท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์การเรียนรู้และการสั่งสมภูมิปัญญาของท้องถิ่นรวมทั้งปรับเปลี่ยนไปตามความ เหมาะสมของสภาพแวดล้อมรวมทั้งบทเรียนจากข้อเท็จจริง ดังเช่น ระบบเหมืองฝายในภาคเหนือ ซึ่งดำรงอยู่ไม่น้อยกว่า 700 ปีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยพระเจ้ามังรายมหาราช ส่วนในที่ราบลุ่มภาคกลางมี การขุดคลองกระจายน้ำจากแม่น้ำสายหลักสู่พื้นที่เพาะปลูกอันอุดมสมบูรณ์ที่อยู่ไกลออกไป ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการสร้างระบบชลประทานโดยการปั้นฝายดินเพื่อกักเก็บน้ำและ ทดน้ำในลำห้วยสายเล็ก ๆ ระบบเหล่านี้ได้พัฒนามาอย่างสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการ รวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ของชุมชน (สุวารี วงศ์ทองแก้ว, 2541)

การจัดการน้ำในชุมชนหมู่บ้านของไทยตามประวัติศาสตร์ เป็นการสั่งสมความ เชี่ยวชาญและทักษะการแก้ปัญหาในการจัดการน้ำ โดยมีลักษณะที่แสดงออกอย่างเด่นชัดถึงวิถีชีวิต และการทำมาหากินที่ผูกพันกับ น้ำ ดิน ป่า

2. การจัดการทรัพยากรน้ำโดยรัฐ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินับแต่ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504) เป็นต้นมา ระบบราชการซึ่งเป็นกลไกของรัฐที่มีการขยายตัวเติบโตอยู่เสมอ ตลอดมาได้ขยายบทบาทเข้าควบคุมการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยใช้มิติของรัฐในการพัฒนาและ เหตุผลของรัฐในการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อส่งออกและการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำ สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้รูปแบบของการจัดการทรัพยากรน้ำมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงการกำหนดนโยบายของรัฐในแต่ละช่วงนั้น ก็เป็นเสมือน การเปลี่ยนแปลงสิทธิและอำนาจในการจัดทรัพยากรน้ำโดยตรง เพราะแต่เดิมอำนาจในการจัดการ เรื่องน้ำกระจายอยู่กับชุมชนหรือกลุ่มที่เป็นผู้ใช้น้ำเอง แต่เมื่อการกำหนดนโยบายการจัดการน้ำ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีอันตอบสนองต่อการพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้ส่งผลกระทบต่อ ชุมชนโดยเฉพาะสิทธิและอำนาจที่ชุมชนซึ่งเป็นผู้ใช้ทรัพยากร อำนาจสิทธิดังกล่าวได้กลายเป็น

ของฝ่ายรัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการชลประทานขนาดใหญ่ นั้นเป็นการจัดการที่ลดโอกาสและบทบาทของสิทธิและอำนาจชุมชนในการจัดการน้ำลงอย่างมาก

เมื่อบทบาทในการจัดการทรัพยากรน้ำของรัฐ โดยการสร้างเขื่อน การสร้างอ่างเก็บน้ำ ระบบส่งน้ำ ได้ดำเนินมาแล้วระยะเวลาหนึ่ง ในบางพื้นที่ประสบความสำเร็จแต่ในหลายพื้นที่ยังคงมีปัญหาที่เกิดมาจากการสร้างเขื่อน การสร้างอ่างเก็บน้ำ เช่น ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายรัฐที่ต้องการสร้างเขื่อน กับประชาชนที่ต่อต้าน และความขัดแย้งของประชาชนที่สนับสนุนการสร้างเขื่อนกับประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อน ความเดือนร้อนของประชาชนที่ต้องอพยพหรือสูญเสียที่ดินและปัจจัยการดำรงชีวิตไปกับการสร้างเขื่อน/อ่างเก็บน้ำ ความล้มเหลวของเทคโนโลยีในการสร้าง และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจสร้างหรือจัดการ

ดังนั้นการจัดการทรัพยากรน้ำโดยภาครัฐที่ผ่านมาจึงยังไม่ได้เท่าที่ควร ในแง่การตอบสนองความต้องการของชุมชน การขาดประสิทธิภาพและความยุติธรรม โดยมีสาเหตุที่สำคัญ คือ (กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง และวุฒิสาร ตันไชย, 2544)

1. การไม่มีนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรน้ำที่ชัดเจนและเป็นระบบ ทำให้หน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้องดำเนินการในลักษณะแบบแยกส่วน ทำให้การพัฒนาขาดเป้าหมายรวมที่ชัดเจน และเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องเท่านั้น โดยไม่ให้ความสำคัญกับการจัดลำดับความสำคัญการใช้ น้ำและการจัดสรรน้ำบนพื้นฐานของความเป็นธรรมและผลประโยชน์แก่สังคมโดยรวม รวมทั้งการจัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำยังจำกัดอยู่ในวงแคบโดยภาคประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้วย

2. ระบบการรวมศูนย์อำนาจบริหารจัดการน้ำของรัฐ หน่วยงานในส่วนกลางจะทำหน้าที่วางแผนการดำเนินการเอง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาน้อยมาก ทำให้กระบวนการพัฒนาไม่ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ข้อมูลต่าง ๆ ด้านกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ ความรอบรู้ในสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมของคนในท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นผลให้มีปัญหาเรื่องการบำรุงรักษา การดูแล และการพัฒนาไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

3. กฎหมายและสิทธิเกี่ยวกับน้ำ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำมีอยู่หลายฉบับ แต่ยังไม่มีความหมายที่กล่าวถึงการจัดการทรัพยากรน้ำโดยตรง และกฎหมายที่มีอยู่บางฉบับออกมาเป็นเวลานานมาก และไม่แสดงถึงการกระจายสิทธิการใช้น้ำอย่างชัดเจน โดยเฉพาะสิทธิของชุมชนท้องถิ่น เมื่อความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับท้องถิ่นจึงมีมากขึ้นด้วย

นโยบายน้ำแห่งชาติ

นโยบายน้ำแห่งชาติเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ ที่มาจากการประมวลความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีรายละเอียดดัง (สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2544)

1. เร่งรัดให้มีพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยทบทวนและปรับปรุงพระราชบัญญัติที่มีอยู่ และเร่งดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้สามารถนำไปสู่การมีผลบังคับใช้ รวมทั้งจะต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง

2. จัดให้มีองค์กรเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ในระดับลุ่มน้ำและระดับท้องถิ่นที่มีกฎหมายรองรับ โดยให้องค์กรระดับชาติมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายกำกับ และประสานให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และให้องค์กรระดับลุ่มน้ำและระดับท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม

3. เน้นการจัดสรรน้ำที่เหมาะสมและเป็นธรรมสำหรับการใช้น้ำด้านต่าง ๆ ทั้งเพื่อตอบสนองตามความจำเป็นพื้นฐานด้านเกษตรกรรมและอุปโภคบริโภค โดยจัดลำดับความสำคัญของประเภทการใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ภายใต้กติกาการจัดสรรน้ำที่ชัดเจน และให้ผู้ใช้น้ำมีส่วนรับผิดชอบในการได้รับบริการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการและระดับการให้บริการ

4. กำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อจัดหาแหล่งน้ำที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการ มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับทุกกิจกรรม โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

5. จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการทำการเกษตร และอุปโภคบริโภค เช่นเดียวกับการให้บริการขั้นพื้นฐานของรัฐด้านอื่น ๆ

6. พัฒนาและบรรจุความรู้เรื่องน้ำในหลักสูตรของทุกระดับการศึกษา เพื่อปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของน้ำ เข้าใจความสำคัญของการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ความจำเป็นและหน้าที่ในการดูแลรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

7. สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมสิทธิและหน้าที่อย่างชัดเจนของประชาชน องค์กรเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างชัดเจน ทั้งการใช้น้ำ การดูแลรับผิดชอบ การอนุรักษ์แหล่งน้ำ และการตรวจสอบดูแลคุณภาพน้ำ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

8. เร่งรัดให้มีการวางแผนการบรรเทาและแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง ทั้งการเตือนภัย การกำหนดแนวทางการบรรเทาและการฟื้นฟูบูรณะภายหลังการเกิดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้อง

9. สนับสนุนงบประมาณสำหรับปฏิบัติงานตามนโยบายรวมทั้งการวิจัย การประชาสัมพันธ์ การรวบรวมข้อมูลข่าวสารและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับเรื่องน้ำต่อสาธารณชนอย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง

จากนโยบายน้ำแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้นำมาเป็นกรอบในการจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศดังนี้

1. สร้างกลไกการกระจายอำนาจหน้าที่การจัดการน้ำออกไปยังลุ่มน้ำ

2. จัดระบบข้อมูลข่าวสารในลักษณะเครือข่าย ซึ่งอาจนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ในพื้นที่เป้าหมาย

3. สร้างองค์ความรู้ในทางวิชาการแบบสหวิทยาการ เพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ และให้มีการนำไปปฏิบัติในพื้นที่ที่ทดลองนำร่อง

4. เผยแพร่และสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้มีความเข้าใจในการดำเนินงานเรื่องน้ำของรัฐบาล

5. ปรับปรุงกฎหมายเพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ

6. แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการแย่งชิงน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยสร้างระบบการจัดสรรน้ำที่มีประสิทธิภาพ

7. แก้ไขและบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้าเรื่องอุทกภัยและภัยแล้ง

หลักการและองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำ

หลักการบริหารจัดการลุ่มน้ำ

เกษม จันทร์แก้ว (2539) กล่าวว่า การจัดการลุ่มน้ำเป็นแนวคิดในการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำทุกประเภท ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการไม่ฟุ่มเฟือยและเป็นไปด้วยความระมัดระวัง เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการไหล โดยเสนอหลักการจัดการลุ่มน้ำไว้ ดังนี้

1. การวางแผนการใช้ที่ดิน (Land use planning) พื้นที่ลุ่มน้ำแต่ละแห่งแต่ละพื้นที่นั้นมีลักษณะทั้งสมบัติทางเคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยาแตกต่างกันไป จึงทำให้ดินแต่ละแห่งหรือแต่ละจุดมีสมรรถนะในการนำมาใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกันไป ลุ่มน้ำบางแห่งอาจมีสมรรถนะของดินที่สามารถทำได้เพียงการเกษตรเพียงอย่างเดียว หรือทำการป่าไม้ได้อย่างเดียวก็ได้ แต่ในขณะเดียวกันพื้นที่ลุ่มน้ำบางแห่ง อาจมีสมรรถนะที่จะแบ่งทำได้หลายๆ อย่างคละกัน ไปได้

2. กำหนดแผนการใช้และอนุรักษ์ทรัพยากร (Resources utilization and Conservation) การใช้ทรัพยากรที่ถูกต้องตามหลักการและวิธีการอนุรักษ์วิทยา ไม่ฟุ่มเฟือยและเป็นไปด้วยความระมัดระวัง เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำได้ เพราะเท่ากับเป็นการรักษาชนิด ปริมาณ สัดส่วน และการกระจายของทรัพยากรที่อยู่ในลุ่มน้ำ ทำให้เกิดดุลธรรมชาติในการฟื้นฟูทรัพยากรใช้ตลอดไป อีกทั้งช่วยแก้ไขส่วนที่สึกหรอให้ฟื้นคืนสภาพได้

3. การควบคุมมลพิษ (Pollution control) เป็นมาตรการควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่ใช่เป็นมลพิษทางกายภาพเท่านั้น แต่เป็นมลพิษทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย เพราะมลพิษทุกประเภทมีผลต่อการจัดการลุ่มน้ำทั้งสิ้น จึงจำเป็นต้องควบคุมให้ถูกต้องโดย มิให้เกิดมลพิษอย่างเด็ดขาด หรือถ้าไม่สามารถป้องกันได้ก็ให้เก็มน้อยที่สุด

องค์กรบริหารจัดการลุ่มน้ำ

รูปแบบขององค์กรบริหารจัดการลุ่มน้ำ แบ่งออกเป็น (สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2545)

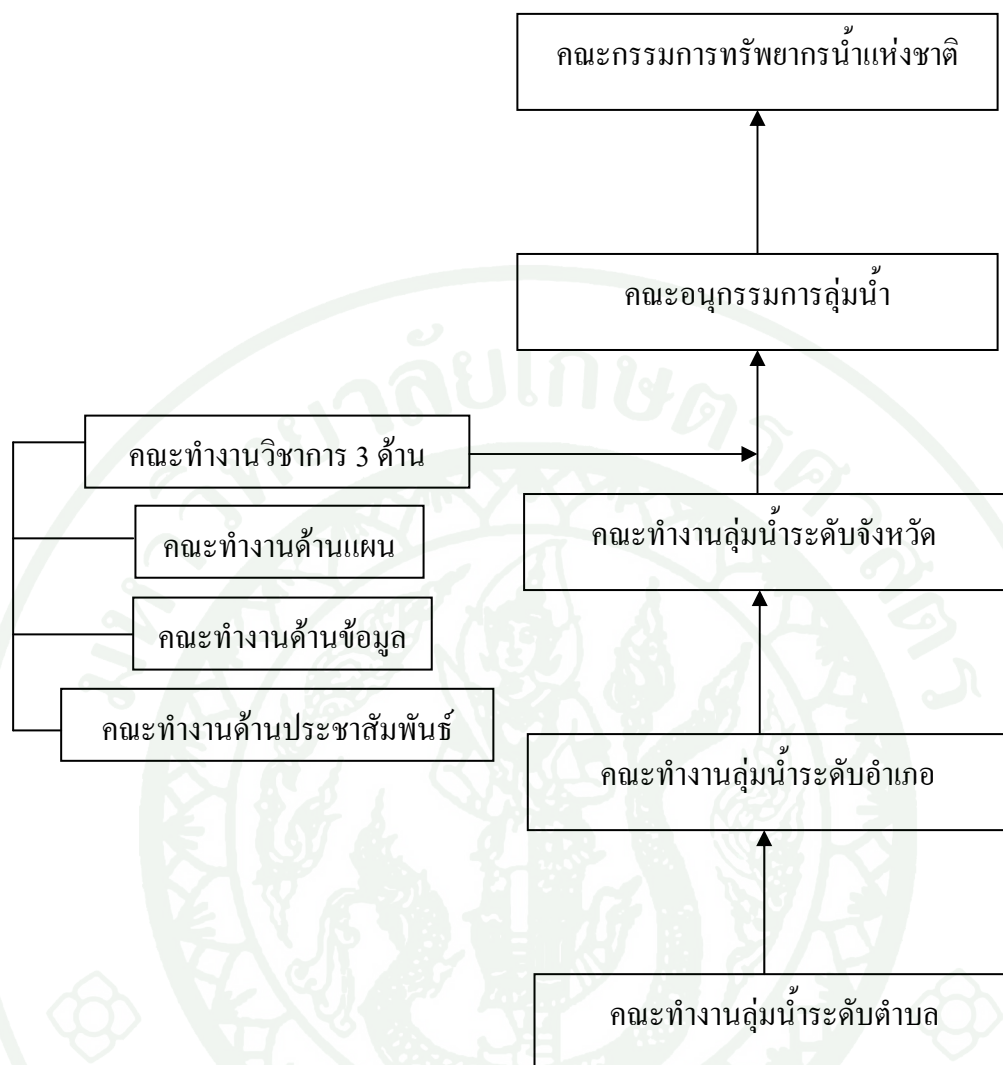
1. คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรระดับชาติที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2532 เรียกโดยย่อว่า "กทช." มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และบุคคลซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี 1 คน ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธานคณะกรรมการ รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี หัวหน้าส่วนรัฐวิสาหกิจ นักวิชาการ ผู้แทนองค์กร ผู้ใช้น้ำภาคต่าง ๆ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ โดยมีอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเป็นกรรมการและเลขานุการ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ได้รับมอบหมาย และผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทำหน้าที่บริหารทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นไปอย่างเอกภาพ กำหนดนโยบาย วางแผนงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการพัฒนา การใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในการบริหารทรัพยากรน้ำในประเทศไทย

2. คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีองค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ต่างๆ ไว้เป็นลักษณะลุ่มน้ำ โดยให้แต่ละลุ่มน้ำมีคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการทรัพยากรของตนเอง โดยมีกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกจากข้าราชการ ผู้แทนรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการใช้ทรัพยากรน้ำ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรืออาศัยในลุ่มน้ำ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีสัดส่วนและจำนวน ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ สำหรับประธานกรรมการและเลขานุการให้แต่งตั้งจากคณะกรรมการในลุ่มน้ำนั้น ๆ และให้มีผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น ทำหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ ประสานการปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการประนีประนอมไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545)

3. คณะทำงานระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการ ผู้แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยว ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ. อบต. เทศบาล) ผู้แทนสถาบันการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ที่ได้รับการคัดสรรจากคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ ในจำนวนที่เหมาะสม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เสนอความต้องการแผนงาน โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาอนุรักษ์ฟื้นฟู การแก้ปัญหา อุทกภัย คุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ รวมทั้งการประนีประนอมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้น

โครงสร้างองค์กรลุ่มน้ำ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2532และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีองค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับพื้นที่

ภาพที่ 1 โครงสร้างองค์กรลุ่มน้ำ

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการระดับตำบล

กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการระดับตำบลตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการระดับตำบล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ดังนี้

1. รวบรวม จัดทำและพิจารณาเสนอแผนโครงการของตำบลให้กับคณะกรรมการลุ่มน้ำระดับอำเภอ

2. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของระดับตำบล
3. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนในตำบลทราบ
4. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับทราบ หมายถึงการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้แก่ประชาชน
5. ประสานการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติการได้ตามแผน
6. ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่
7. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่คณะกรรมการระดับตำบล

วิทยา ผลประไพ (2549: บทสัมภาษณ์) ได้ให้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการระดับตำบล ดังนี้

1. รวบรวม จัดทำและพิจารณาเสนอแผนโครงการของตำบลให้กับคณะกรรมการลุ่มน้ำระดับอำเภอ หมายถึงการประชุมพิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อจัดทำแผนความต้องการของตำบล และจัดลำดับความสำคัญของแต่ละแผนตามความจำเป็นแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการระดับอำเภอ
2. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของระดับตำบล หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ของตำบล ได้แก่ข้อมูลทั่วไป แหล่งน้ำทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่พัฒนาขึ้น สถานะการใช้น้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค การขาดแคลนน้ำ น้ำท่วม รวมถึงความต้องการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ

3. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนในตำบลทราบ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในเรื่องน้ำ และแผนการดำเนินงานของ กรมทรัพยากรน้ำให้ประชาชนได้รับทราบ

4. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับทราบ หมายถึง การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้รับทราบถึงนโยบายและ แนวทางการปฏิบัติในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ

5. ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ หมายถึง กรณีเกิดข้อขัดแย้งเรื่องน้ำเช่นการแย่งน้ำจะต้องไกล่เกลี่ยให้ปัญหาความลดลงหรือหมด ไป รวมถึงการแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ น้ำท่วม และน้ำเสียที่เกิดขึ้นในพื้นที่

6. ประสานการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติได้ตามแผน หมายถึง การเป็นตัวกลาง ประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และ ประชาชนในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด

7. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย หมายถึง การปฏิบัติงาน นอกเหนือจากหน้าที่ที่กำหนดไว้ หรือการที่คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำมอบหมายเป็นกรณีๆ ไป

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้จำแนกบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง ประกอบด้วย

1.1 รวบรวมจัดทำและพิจารณาเสนอแผนงาน โครงการของ ตำบลให้กับคณะทำงาน ลุ่มน้ำระดับอำเภอ

1.2 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของระดับตำบล

1.3 ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่

1.4 ประสานการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติการได้ตามแผน

1.5 ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย

2. ด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ประกอบด้วย

2.1 ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนในตำบลทราบ

2.2 ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลให้รัฐบาลได้รับทราบ

อย่างไรก็ตามนอกจากอำนาจหน้าที่ที่กำหนดดังกล่าวแล้ว คณะทำงานระดับตำบล ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อให้เป็นกลไกหรือเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพตามที่กำหนดในการกำหนดนโยบาย วางแผน ประสานแผน เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ ซึ่งครอบคลุมถึงการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ การจัดสรรน้ำ การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม การขาดแคลนน้ำ และการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ อีกด้วย

ข้อมูลพื้นฐานลุ่มน้ำกระเสียว

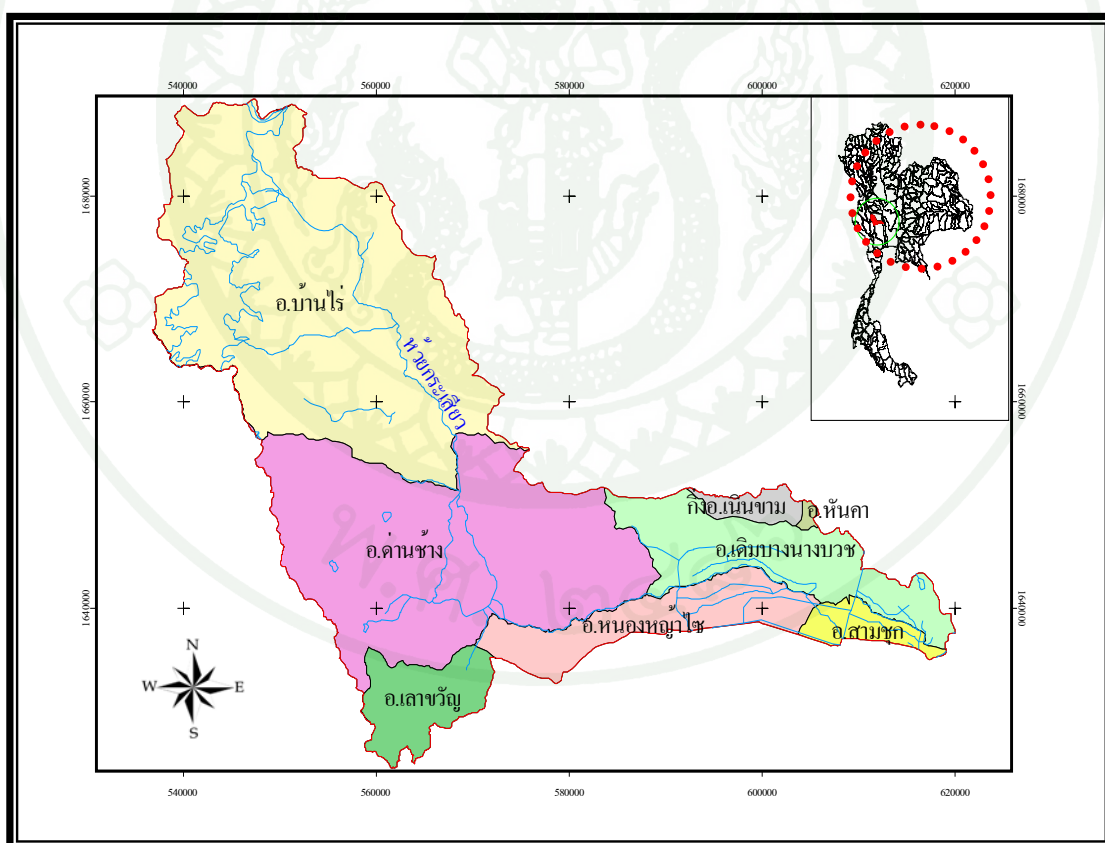
ที่ตั้งและอาณาเขต

ลำห้วยกระเสียว มีต้นน้ำเกิดจากภูเขาในเขตอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ลงสู่จังหวัดสุพรรณบุรี ในเขตอำเภอด่านช้าง แล้วไหลไปทางทิศใต้จนเกือบถึงบ้านนาตาปีน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จึงเริ่มออกสู่ที่ราบแล้วไหลไปทางทิศตะวันออก ลงสู่แม่น้ำสุพรรณบุรี ที่บ้านทิง อำเภอสามชูก มีความยาว 140 กิโลเมตร ลุ่มน้ำกระเสียวเป็นลุ่มน้ำย่อยของกลุ่มน้ำท่าจีน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 1,788 ตารางกิโลเมตร อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ $14^{\circ} 41'$ ถึงเส้นรุ้ง $15^{\circ} - 16'$ และเส้นแวงที่ $90^{\circ} 20'$ ถึงเส้นแวงที่ $100^{\circ} - 6'$ ครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ 16 ตำบล 134 หมู่บ้าน แสดงรายละเอียด ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 2

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มน้ำกระเสียวเป็นที่ราบลุ่ม ในฤดูน้ำหลากจะมีน้ำท่วมขังในเขตอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชูก อำเภอด่านช้าง รวมทั้งบางพื้นที่ในอำเภอหนองหญ้าไซ กลุ่มน้ำกระเสียวมีความลาดชันมาก มีพื้นที่รับน้ำฝนประมาณ 1,220 ตารางกิโลเมตร

ในระหว่างเดือนกันยายนถึงตุลาคมเป็นช่วงที่มีฝนตกหนักทำให้น้ำในกลุ่มน้ำกระเสียวไหลหลากอย่างรวดเร็วเข้าท่วมพื้นที่ราบตอนล่าง ในเขตอำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภอสามชูก ก่อให้เกิดปัญหาอุทกภัยทำความเสียหายให้แก่พื้นที่เกษตรบริเวณดังกล่าวเป็นประจำทุกปี และในระยะฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำอยู่เสมอ ประกอบกับป่าไม้บริเวณต้นน้ำถูกทำลายความรุนแรงของปัญหาอุทกภัยและการขาดแคลนน้ำยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

ภาพที่ 2 แผนที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำ (2547)

ตารางที่ 1 จำนวนพื้นที่ตำบลและหมู่บ้านของกลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ที่	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน (แห่ง)
1.	เดิมบางนางบวช	552.330	6	40
2.	ด่านช้าง	1,193.599	5	53
3.	สามชุก	355.917	2	17
4.	หนองหญ้าไซ	420.209	3	24
รวม	4	2,522.055	16	134

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำ (2547)

สถานการณ์น้ำ

พื้นที่กลุ่มน้ำห้วยกระเสียวได้ประสบปัญหาน้ำท่วมหลายครั้ง โดยมีสภาพน้ำท่วมใหญ่เกิด ความเสียหายเป็นบริเวณกว้างสูงสุดในปี พ.ศ.2538 สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดน้ำท่วมในกลุ่มห้วย กระเสียว คือ ปริมาณน้ำหลากจากกลุ่มน้ำสาขาคอนบน ฝนตกหนักในพื้นที่ และน้ำเอ่อล้นเนื่องจาก ระดับน้ำทะเลหนุนสูงหรือระบายน้ำไม่สะดวก ส่งผลกระทบเป็นบริเวณกว้างในพื้นที่ใกล้เคียง สำหรับพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมแสดงไว้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม

จังหวัด	จุดพิจารณา	ระดับตลิ่ง (ม.รทก.)	ปี พ.ศ. 2538	
			ระดับน้ำ (ม.รทก.)	น้ำท่วมสูง (ม.)
ชัยนาท	เหนือเขื่อนเจ้าพระยา	+17.00	+17.46	0.46
สุพรรณบุรี	ท้ายประตูระบายน้ำโพธิ์พระยา	+5.00	+5.95	0.95
นครปฐม	ประตูระบายน้ำมหาสวัสดิ์	+1.50	+1.97	0.47
สมุทรสาคร	ปากแม่น้ำท่าจีน	+1.50	+2.06	0.56

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำ (2547)

ปัญหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และการเกษตรกรรมมีไม่เพียงพอในฤดูแล้ง เนื่องจากเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงทำให้ไม่มีน้ำในอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ประกอบกับประชาชนในพื้นที่ขาดภาชนะกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการอุปโภค - บริโภค

ปัญหาการบุกรุกทำลายลำน้ำธรรมชาติเนื่องจากการเกษตรใช้ประโยชน์จากที่ดินในการเพาะปลูก ทำการเกษตรกรรม

ปัญหาการบริหารจัดการน้ำขาดประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงองค์กรเอกชนทำให้การบริหารจัดการลุ่มน้ำไม่เป็นระบบ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเอกสารผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและนำมาสรุปแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

อายุ

อภิวรรณ เกรียงขวา (2534) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาที่พักแรมที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักแรมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พงษ์ไพบูลย์ ศิราวราเวศน์ (2528) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ : ศึกษากรณีผู้มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อสวนสาธารณะในด้านการจัดการสภาพแวดล้อม การบำรุงรักษา และการบริการประชาชนแตกต่างกัน

การศึกษา

จิรนุช ศิริรัตน์พิริยะ(2534) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อแนวนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อมราวดี เหมาคม (2528) ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

อมรนต์ มาลัย (2546) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่มีต่อการกิจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของกรรมการตรวจสอบติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจ ที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพของกรรมการ และการเข้าร่วมประชุมต่อปี แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการกิจในบทบาทกรรมการตรวจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพ

ปราณี การสะสม(2547) ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้นำท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กวง : กรณีศึกษา ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุมากขึ้น มีอาชีพหลายอาชีพ มีความต้องการมีส่วนร่วมวางแผน รวมติดตาม และประเมินผล ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พันทิพา โจมประดิษฐ์ (2530) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สัญญาชัย เกตุวรชัย (2545) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผลตอบแทนจากโครงการก่อสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจ่ายค่าทดแทนทรัพย์สินของรัฐ และประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการก่อสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

ทวิกา อินสอน (2548) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีความคิดเห็นต่อบทบาทในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในระบบการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจียมจิต กลั่นหอม (2549) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน) ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครระดับมาก ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวสารและความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายได้

ชนพรรธน์ ชินณะพงศ์ (2535) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพบริเวณอุทยานนกน้ำบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพบริเวณอุทยานนกน้ำบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์แตกต่างกัน

ปรียาพร พรหมพิทักษ์ (2527) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณวนอุทยานแห่งชาติภูกระดึง พบว่ารายได้ไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

ความรู้ความเข้าใจ

จิราวรรณ พิเศษสกุลกิจ (2534) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมโบราณสถาน: กรณีศึกษาป้อมมหากาฬ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางอนุรักษ์ในระดับสูง จะมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมโบราณสถานป้อมพระกาฬมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางอนุรักษ์ในระดับต่ำ

เจียมจิต กลั่นหอม (2549) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน) ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครระดับมาก ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวและความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปิดรับข่าวสาร

ภัททิรา นวลปลอด (2533) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถานโบราณวัตถุ: กรณีศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า การได้รับข่าวสารการอนุรักษ์จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุในระดับความสัมพันธ์ที่น้อยมาก

ดารุณี อู่ตระภูถ (2532) ศึกษาความรู้และความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว-เขาชมพู่ พบว่า ประชาชนที่ได้รับข่าวสารทุกวันมีความคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ดีที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่ได้รับข่าวสารบ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง และได้เคยได้รับข่าวสาร และจากการทดลองทางสถิติพบว่า การได้รับ

ข่าวสารที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ธนวัฒน์ วนะกิจกุลพัฒน์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ราชการส่วนภูมิภาคที่เหมาะสมต่อการปกครองท้องถิ่นในความเห็นของนายอำเภอ พบว่า ความรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับราชการส่วนภูมิภาค ที่เหมาะสมต่อการปกครองท้องถิ่น

กัลยา ไวกย (2550) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะทำงานระดับตำบลในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาห้วยมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย อาชีพ การได้รับการฝึกอบรม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และความคาดหวังถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการเป็นคณะทำงานระดับตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาตรี ภาณุเวศ (2545) ได้ศึกษาศึกษาภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ คือ ปัญหาการรวมศูนย์อำนาจการบริหารไว้ที่ราชการส่วนกลาง ไม่มีการกระจายอำนาจ ปัญหาการขาดองค์การเฉพาะที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการบริหารจัดการทรัพยากร ลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ และลดปัญหาความซ้ำซ้อน รวมทั้งการสิ้นเปลืองงบประมาณ ปัญหาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการ และปัญหาการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำเป็นขอบเขตในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

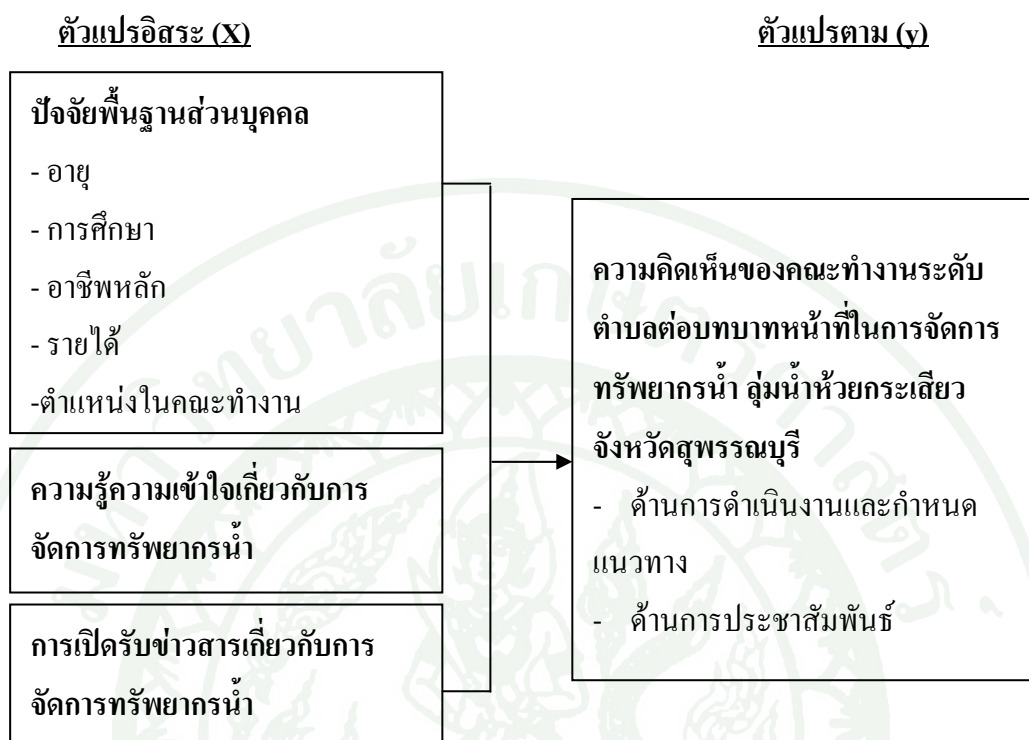
1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ และตำแหน่งในขณะทำงาน
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

ตัวแปรตาม (Dependent variables)

คือ ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ
ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่

1. การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง
2. ด้านการประชาสัมพันธ์

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิด ผู้ศึกษาจึงนำตัวแปรต่างๆ มาเป็นสมมติฐานในการศึกษาดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะทำงานระดับบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

1. คณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

2. คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

3. คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพหลักต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

4. คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

5. คณะทำงานระดับตำบลที่มีตำแหน่งในคณะทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะทำงานระดับตำบลกลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จำนวน 16 คณะทำงาน ของ 16 ตำบล ใน 4 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอด่านช้าง อำเภอสามชุก และอำเภอหนองหญ้าไทร จำนวนทั้งสิ้น 260 คน

ตารางที่ 3 จำนวนคณะทำงานในแต่ละตำบล

(หน่วย: คน)

ตำบล	ประชากร
หนองสะเดา	19
กระเสียว	16
เจียงาม	15
หนองโพธิ์	18
หนองหญ้าไทร	18
หนองกระทุ่ม	14
บ่อกรู	13
ห้วยนา	11
ป่าสะแก	11
ห้วยเขา	16

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตำบล	ประชากร
นางบวช	14
วังคัน	14
ห้วยขมิ้น	19
นิคมกระเสียว	12
ด่านช้าง	26
หนองมะค่าโมง	24
รวม	260

ขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample random sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ Yamane (1967: 886 - 887) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ = 0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{260}{1 + (260 \times 0.05^2)}$$

$$= 157.57$$

$$= 158$$

จากอัตราส่วนขนาดประชากร (N=260) ต่อขนาดของตัวอย่าง (n=158) คิดเป็นร้อยละ 61.26 ของจำนวนประชากร

ดังนั้น จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 158 คน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการหาจำนวนคณะทำงานในแต่ละตำบลโดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วน (สุมงกษ จามิกร, 2526: 150) มีดังนี้

$$n_1 = \frac{n N_1}{N}$$

โดย n_1 = จำนวนตัวอย่าง
 n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด ซึ่งเท่ากับ 158 คน
 N_1 = จำนวนคณะทำงานในแต่ละตำบล
 N = จำนวนคณะทำงานใน 16 ตำบล จำนวน 260 คน แสดงรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล

(หน่วย : คน)

ตำบล	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
หนองสะเดา	19	12	7.59
กระเสียว	16	10	6.33
แจรงาม	15	8	5.06
หนองโพธิ์	18	11	6.96
หนองหญ้าไทร	18	11	6.96
หนองกระทุ่ม	14	9	5.70
บ่อกรู	13	7	4.43
ห้วยนา	11	6	3.80
ป่าสะแก	11	6	3.80
ห้วยเขา	16	10	6.33
นางบวช	14	9	5.70
วังคัน	14	9	5.70

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(หน่วย : คน)

ตำบล	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ห้วยขมิ้น	19	12	7.59
นิคมกระเสียว	12	7	4.43
ด่านช้าง	26	16	10.13
หนองมะค่าโมง	24	15	9.49
รวม	260	158	100.00

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample random sampling) เมื่อผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรในแต่ละตำบลแล้ว จึงทำการจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อทั้งหมดของคณะทำงานระดับตำบลในแต่ละตำบล ให้ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบลตามสัดส่วนที่คำนวณได้ข้างต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ และตำแหน่งในคณะทำงาน จำนวน 5 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) และแบบสอบถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยเลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” และได้กำหนดข้อคำถามออกเป็น 23 ข้อ และแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับของคำตอบ

คะแนน

ตอบผิด

0

ตอบถูก

1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก โดยวิธีการคำนวณความกว้างของชั้นตามสูตรดังนี้

$$\text{ช่วงกว้างของชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{1-0}{3} = 0.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจ

คะแนน

น้อย

0.00 - 0.33

ปานกลาง

0.34 - .66

มาก

0.67 – 1.00

ความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.33 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำน้อย

ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 0.34 – 0.66 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำปานกลาง

ความรู้ความเข้าใจในระดับมากหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 0.67 – 1.00 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำมาก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเพื่อวัดระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยกำหนดคำถามออกเป็น 10 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า 4 ระดับ เพื่อวัดความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร ประกอบด้วย ไม่ได้รับ ได้รับน้อย (1 ครั้ง/ เดือน) ได้รับปานกลาง (2-3 ครั้ง/ เดือน) ได้รับมาก (4-5 ครั้ง/ เดือน) ดังนี้

ระดับความความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร	คะแนน
ไม่ได้รับ	0
ได้รับน้อย (1 ครั้ง/ เดือน)	1
ได้รับปานกลาง (2-3 ครั้ง/ เดือน)	2
ได้รับมาก (4-5 ครั้ง/ เดือน)	3

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับการเปิดรับข่าวสารออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก โดยวิธีการคำนวณความกว้างของชั้นตามสูตรดังนี้

$$\text{ช่วงกว้างของชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3-0}{3} = 1.0$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ระดับการเปิดรับข่าวสาร	คะแนน
น้อย	0.00 – 1.00
ปานกลาง	1.01 – 2.00
มาก	2.01 – 3.00

การเปิดรับข่าวสารน้อยหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 1.00 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ น้อย

การเปิดรับข่าวสารปานกลางหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.01 – 2.00 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ จากสื่อประเภทต่างๆ ปานกลาง

การเปิดรับข่าวสารมากหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 2.01 – 3.00 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ จากสื่อประเภทต่างๆ มาก

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง และด้านการประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดคำถามออกเป็น 34 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยตรวจให้คะแนนเป็นรายชื่อแล้ว รวมคะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การอิงเกณฑ์ ทั้งในกรณีการแปลความข้อมูลตามรายชื่อและการแปลความข้อมูลในภาพรวม (ค่าเฉลี่ยรวม) โดยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

$$\text{ช่วงกว้างของชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
น้อย	1.00 - 2.33
ปานกลาง	2.34 – 3.67
มาก	3.68 – 5.00

ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่น้อยหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียวมีความคิดเห็นด้วยน้อยต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ปานกลางหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียวมีความคิดเห็นด้วยปานกลางต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่มากหรือกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายถึง คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียวมีความคิดเห็นด้วยมากต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามแบบเปิดเกี่ยวกับปัญหาข้ออุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การทดสอบเครื่องมือ

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังต่อไปนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อ ว่าตรงจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นจะนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2. การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับคณะทำงานลุ่มน้ำระดับตำบลในลุ่มน้ำห้วยลำตะเพิน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency) ได้ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังนี้

2.1 ภาพรวมความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9586 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน ดังนี้

2.1.1 ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9440

2.1.2 ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9315

2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.625

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของประชากรเป้าหมาย ในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามและติดตามเก็บคืนด้วยตนเอง โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมาณ 1 เดือน ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามทุกฉบับ

3. ลงรหัส (Coding sheet) ในแบบสอบถามและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. นำข้อมูลได้จากข้อ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลสนามลงในคอมพิวเตอร์ประมวลผล และนำผลจากการประมวลผลจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อเสนอเป็นผลการวิจัยตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง อาชีพ รายได้ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นรายชื่อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรอิสระ ที่มากกว่า 2 กลุ่ม ขึ้นไป และหาความแตกต่างในรายคู่โดยใช้วิธีการ Scheffe

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มนำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรีผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 6 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่าง ๆ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง และด้านการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 6 ประมวลปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล

สามารถแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 158 คน ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ และตำแหน่งในคณะทำงาน

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะทำงานระดับตำบล

(n=158)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	3	1.9
ระหว่าง 31 - 40 ปี	6	3.8
ระหว่าง 41- 50 ปี	61	38.6
ระหว่าง 51 - 60 ปี	71	44.9
มากกว่า 61 ปีขึ้นไป	17	10.8
(อายุน้อยที่สุด 28 ปี อายุมากที่สุด 72 ปี อายุเฉลี่ย 51.27 ปี)		
การศึกษา		
ประถมศึกษา(ป.4,ป.6,ป.7)	63	39.9
มัธยมศึกษา (ม.3,ม.6,ปวช.)	56	35.4
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า(ปวท.,ปวส.,ปกศ.สูง)	5	3.2
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	26	16.5
สูงกว่าปริญญาตรี	8	5.1
อาชีพหลัก		
เกษตรกร	88	55.7
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	34	21.5
ค้าขาย	25	15.8
ลูกจ้างเอกชน	1	0.6
ลูกจ้างส่วนราชการ	1	0.6
อื่นๆ	9	5.7

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=158)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	9	5.7
5,001 – 10,000 บาท	95	60.1
10,001-15,000 บาท	16	10.1
15,001-20,000 บาท	12	7.6
20,001-25,000 บาท	6	3.8
มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	20	12.7
(รายได้ต่ำสุด 500 บาท/เดือน รายได้มากที่สุด 150,000 บาท/เดือน รายได้เฉลี่ย 14,603.54 บาท/เดือน)		
ตำแหน่งในคณะทำงาน		
ประธานคณะทำงาน	16	10.1
เลขานุการคณะทำงาน	7	4.4
คณะทำงาน	135	85.4

จากตารางที่ 5 สามารถอธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

อายุ ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบล อายุน้อยที่สุดอายุ 28 ปี และอายุมากที่สุด 72 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 51.27 ปี ซึ่งคณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาอายุระหว่าง 41- 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.6 และอายุน้อยที่สุดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.9

การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบล ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.4 และน้อยที่สุดระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.1

อาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมา อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 21.5 และอาชีพที่น้อยที่สุดได้แก่ลูกจ้างเอกชน และลูกจ้างส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 0.6

รายได้ ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบลมีรายได้ต่ำสุด 500 บาทต่อเดือน และรายได้มากที่สุด 150,000 บาทต่อเดือน โดยมีรายได้เฉลี่ย 14,603.54 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 60.1 รองลงมามากกว่า 25,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 12.7 และน้อยที่สุดระหว่าง 20,001-25,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตำแหน่งในคณะทำงาน ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบล ส่วนใหญ่ตำแหน่งคณะทำงาน คิดเป็นร้อยละ 85.4 รองลงมาตำแหน่งประธานคณะทำงาน คิดเป็นร้อยละ 10.1 และตำแหน่งเลขานุการคณะทำงาน น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.4

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับ ตำบล

สำหรับข้อมูลแสดงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบล ผู้วิจัยได้นำคำตอบผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่และหาค่าเฉลี่ย และกำหนดระดับค่าเฉลี่ย แบ่งระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ เป็น 3 ระดับ คือ มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

ตารางที่ 6 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

ระดับความรู้ความเข้าใจ		จำนวน	ร้อยละ
น้อย	(0.00 - 0.33)	0	0.00
ปานกลาง	(0.34 - 0.66)	11	6.90
มาก	(0.67 - 1.00)	147	94.10
รวม		158	100.00

คะแนนต่ำสุด = 0.43

คะแนนสูงสุด = 1.00

คะแนนเฉลี่ย = 0.81

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ของคณะทำงานระดับตำบล

(n=158)

ข้อคำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด
1. ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำมีเฉพาะปัญหาการขาดแคลนน้ำและน้ำท่วม	81 (51.3)	77 (48.7)
2. การสร้างอ่างเก็บน้ำ การขุดบ่อหรือสระ และการหาภาชนะขนาดใหญ่เพื่อเก็บน้ำไว้ เป็นการวางแผนการใช้น้ำ	154 (97.5)	4 (2.5)
3. เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และแผ่นดินถล่ม เกิดจากป่าต้นน้ำถูกทำลาย	153 (96.8)	5 (3.2)
4. การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในพื้นที่ต้นน้ำไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ใช้น้ำ	74 (46.8)	84 (53.2)
5. น้ำบาดาลสามารถขุดขึ้นมาใช้ได้ไม่จำกัด และไม่มีผลกระทบใดๆ เกิดขึ้น	106 (67.1)	52 (32.9)
6. การไม่ตัดไม้ทำลายป่าเป็นการช่วยซับน้ำฝนและชะลอความรุนแรงของน้ำไหลให้ลดลง	54 (34.3)	104 (65.7)
7. การปลูกเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ลูกน้ำเข้าไปในแม่น้ำลำคลอง ไม่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม	83 (52.5)	75 (47.5)
8. การสร้างฝายและทำนบกักน้ำจะช่วยชะลอการไหลของน้ำที่จะไหลมาตามลำธาร	152 (96.2)	6 (3.8)
9. การปลูกพืชคลุมดินจะช่วยลดการระเหยในช่วงหน้าแล้ง	155 (98.1)	3 (1.9)
10. หญ้าแฝกช่วยยึดหน้าดินไม่ให้พังทลาย	153 (96.8)	5 (3.2)
11. น้ำในเขื่อนกั้นน้ำช่วยไล่น้ำเสีย และน้ำเค็มไม่ให้เข้ามาทำความเสียหายแก่สวนและไร่นา	110 (69.6)	48 (30.4)
12. ขาฆ่าแมลงและยากำจัดศัตรูพืชไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ	48 (30.4)	110 (69.6)
13. โรงงานอุตสาหกรรมและอาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่ต้องติดตั้งเครื่องกำจัดน้ำเสียก่อนปล่อยน้ำทิ้ง	148 (93.7)	10 (6.3)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=158)

ข้อความถาม	ตอบถูก	ตอบผิด
14. ประเทศไทยแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำออกเป็น 25 ลุ่มน้ำ	58 (36.8)	100 (63.2)
15. ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวเป็นลุ่มน้ำย่อยของลุ่มน้ำท่าจีน	144 (91.1)	14 (8.9)
16. การบริหารจัดการน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำต้องคำนึงถึง ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ	156 (98.7)	2 (1.3)
17. องค์การลุ่มน้ำตั้งขึ้นตามกฎหมายทรัพยากรน้ำ	153 (96.8)	5 (3.2)
18. องค์การลุ่มน้ำแบ่งเป็นองค์กรระดับลุ่มน้ำและระดับพื้นที่	155 (98.1)	3 (1.9)
19. คณะทำงานระดับตำบลเป็นองค์กรลุ่มน้ำระดับล่างสุด	145 (91.8)	13 (8.2)
20. คณะทำงานระดับตำบลเสนอแผนความต้องการเกี่ยวกับ ทรัพยากรน้ำเท่านั้น	84 (53.2)	74 (46.8)
21. คณะทำงานลุ่มระดับตำบลกระเสียวได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี	143 (90.5)	15 (9.5)
22. การบริหารจัดการน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำใช้ขอบเขตการปกครอง แบ่งเขตลุ่มน้ำ	154 (97.5)	4 (2.5)
23. คณะทำงานลุ่มน้ำระดับตำบลลุ่มน้ำกระเสียว ประกอบด้วยตัวแทนจากภาคเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับตำบล ผู้แทนภาคราชการระดับตำบล และประธานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล	152 (96.2)	6 (3.8)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 6 พบว่า คณะทำงานระดับตำบล ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 94.10 รองลงมาระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 6.90 และไม่พบมีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย โดย คณะทำงานระดับตำบล มีคะแนนความรู้ความเข้าใจต่ำสุด 0.43 และมีคะแนนความรู้ความเข้าใจสูงสุด 1.0 และ ในภาพรวมคณะทำงานระดับตำบลมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 0.81

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะทำงานระดับตำบล มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ การบริหารจัดการน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำต้องคำนึงถึง ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ (ข้อที่ 16) มีค่าเฉลี่ย 0.99 รองลงมา คือ การปลูกพืชคลุมดินจะช่วยลดการระเหยในช่วงหน้าแล้ง (ข้อที่ 9) และองค์กรลุ่มน้ำแบ่งเป็นองค์กรระดับลุ่มน้ำและระดับพื้นที่ (ข้อที่ 18) มีค่าเฉลี่ย 0.98 ส่วนข้อที่ คณะทำงานระดับตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำน้อยที่สุด คือ ยาฆ่าแมลงและยากำจัดศัตรูพืชไม่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำ (ข้อที่ 12) มีค่าเฉลี่ย 0.30 การไม่ตัดไม้ทำลายป่าเป็นการช่วยซับน้ำฝนและชะลอความรุนแรงของน้ำไหลให้ลดลง (ข้อที่ 6) มีค่าเฉลี่ย 0.42 การปลูกเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างรูกล้าเข้าไปในแม่น้ำลำคลองไม่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม (ข้อที่ 7) มีค่าเฉลี่ย 0.58 และคณะทำงานระดับตำบลเสนอแผนความต้องการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเท่านั้น (ข้อที่ 20) มีค่าเฉลี่ย 0.59

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ จากสื่อประเภทต่างๆ

สำหรับข้อมูลแสดงระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ ของคณะทำงานระดับตำบล ผู้วิจัยได้นำคำตอบผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ย และกำหนดระดับค่าเฉลี่ย แบ่งระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ เป็น 3 ระดับ คือ ได้รับน้อย ได้รับปานกลาง และได้รับมาก

ตารางที่ 8 ระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อ

ระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร		จำนวน	ร้อยละ
น้อย	(0.00 - 1.00)	73	46.20
ปานกลาง	(1.01 - 2.00)	78	49.37
มาก	(2.01 - 3.00)	7	4.43
รวม		158	100.00

คะแนนต่ำสุด = 0.0

คะแนนสูงสุด = 2.8

คะแนนเฉลี่ย = 1.16

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบลจากสื่อประเภทต่างๆ

(n=158)

แหล่งข่าว	ความถี่การได้รับข้อมูลข่าวสาร				เฉลี่ย	S.D.	ระดับการรับรู้
	จำนวนครั้ง / เดือน						
	ไม่ได้รับ	1	2-3	4-5			
1. วิทยุ	42	52	54	9	1.18	0.902	ปานกลาง
	(27.2)	(32.9)	(34.2)	(5.7)			
2. โทรทัศน์	22	25	42	69	2.00	1.077	ปานกลาง
	(13.9)	(15.8)	(26.6)	(43.7)			
3. หนังสือพิมพ์	20	43	39	56	1.83	1.054	ปานกลาง
	(12.7)	(27.2)	(24.7)	(35.4)			
4. แผ่นพับ	64	69	18	7	0.80	0.812	น้อย
	(40.5)	(43.7)	(11.4)	(4.4)			
5. ไปสเตอร์	83	56	15	4	0.62	0.762	น้อย
	(52.5)	(35.4)	(9.5)	(2.5)			
6. เอกสารราชการ	39	73	40	6	1.08	0.806	น้อย
	(24.7)	(46.2)	(25.3)	(3.8)			
7. เสียงตามสาย	41	33	20	64	1.68	1.248	ปานกลาง
	(25.9)	(20.9)	(12.7)	(40.5)			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n=158)

แหล่งข่าว	ความถี่การได้รับข้อมูลข่าวสาร				เฉลี่ย	S.D.	ระดับการรับรู้
	จำนวนครั้ง / เดือน						
	ไม่ได้รับ	1	2-3	4-5			
8. เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ	77 (48.7)	48 (30.4)	22 (13.9)	11 (7.0)	0.79	0.931	น้อย
9. เจ้าหน้าที่ส่วนราชการอื่น	106 (67.1)	23 (14.6)	20 (12.7)	9 (5.7)	0.57	0.919	น้อย
10. อื่น ๆ (เพื่อนบ้าน)	1 (0.6)	149 (94.3)	6 (3.8)	2 (1.3)	1.06	0.304	ปานกลาง
รวม					1.161	0.882	ปานกลาง

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 8 พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลาง จำนวนร้อยละ 49.37 รองลงมาระดับน้อยจำนวนร้อยละ 46.20 และในระดับมาก จำนวนร้อยละ 4.43 ตามลำดับ โดยคณะทำงานระดับตำบล มีระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารต่ำสุดคือ ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อทุกประเภท โดยมีคะแนนระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารสูงสุด 2.8 และในภาพรวม คณะทำงานระดับตำบลมีการเปิดรับข่าวเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.16

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะทำงานระดับตำบล มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.0 รองลงมา คือหนังสือพิมพ์ มีค่าเฉลี่ย 1.83 ส่วนข้อที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อ น้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการอื่น มีค่าเฉลี่ย 0.57

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ด้าน การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง และด้านการประชาสัมพันธ์

สำหรับข้อมูลแสดงระดับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มนำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำคำตอบผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ย และกำหนดระดับค่าเฉลี่ย แบ่งระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ เป็น 3 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่น้อย ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ปานกลาง และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่มาก

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ระดับความคิดเห็น		จำนวน	ร้อยละ
น้อย	(1.00 – 2.33)	3	1.90
ปานกลาง	(2.34 – 3.67)	15	9.49
มาก	(3.68 – 5.00)	140	88.61
รวม		158	100.00
คะแนนต่ำสุด	= 1.97		
คะแนนสูงสุด	= 5.0		
คะแนนเฉลี่ย	= 4.21		

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
คณะกรรมการระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

(n=158)

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เฉลี่ย	S.D.	ระดับ
การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง						4.23	0.773	มาก
1. รวบรวมแผนความต้องการในการจัดการ ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	66 (41.8)	82 (51.9)	6 (3.8)	3 (1.9)	1 (0.6)	4.32	0.698	มาก
2. การจัดทำแผนความต้องการในการ จัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ห้วยกระเสียว	59 (37.3)	86 (54.4)	8 (5.1)	5 (3.2)	0 (0.0)	4.26	0.697	มาก
3. พิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับ ความสำคัญของแผน/โครงการ เสนอต่อ คณะกรรมการลุ่มน้ำระดับอำเภอ	62 (39.2)	75 (47.5)	14 (8.9)	7 (4.4)	0 (0.0)	4.22	0.785	มาก
4. ดำเนินการรวบรวมแหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่พัฒนาขึ้นในตำบล	46 (29.1)	85 (53.8)	24 (15.2)	2 (1.3)	1 (0.6)	4.09	0.738	มาก
5. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำ	72 (45.6)	63 (39.9)	21 (13.3)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.29	0.768	มาก
6. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับน้ำท่วม	46 (29.1)	80 (50.6)	27 (17.1)	4 (2.5)	1 (0.6)	4.05	0.788	มาก
7. รวบรวมความต้องการฟื้นฟูและพัฒนา แหล่งน้ำที่มีอยู่แล้ว	62 (39.2)	77 (48.7)	17 (10.8)	2 (1.3)	0 (0.0)	4.26	0.697	มาก
8. ถ้ามียกข้อขัดแย้งเรื่องน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วย กระเสียว คณะทำงานสามารถ ประนีประนอม ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง	37 (23.4)	78 (49.4)	37 (23.4)	5 (3.2)	1 (0.6)	3.92	0.806	มาก
9. เป็นตัวกลางประสานการดำเนินงานตาม แผนที่กำหนดระหว่างกรมทรัพยากรน้ำ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่	58 (36.7)	75 (47.5)	19 (12.0)	5 (3.2)	1 (0.6)	4.16	0.805	มาก
10. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการลุ่ม น้ำมอบหมาย	71 (44.9)	69 (43.7)	13 (8.2)	5 (3.2)	0 (0.0)	4.30	0.755	มาก
11. กำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	53 (33.5)	81 (51.3)	19 (12.0)	4 (2.5)	1 (0.6)	4.15	0.772	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n=158)

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เฉลี่ย	S.D.	ระดับ
12. กำหนดหลักเกณฑ์และข้อบังคับ เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำภายในลุ่ม น้ำกระเสียว	64 (40.5)	79 (50.0)	10 (6.3)	3 (1.9)	2 (1.3)	4.27	0.769	มาก
13. กำหนดหลักเกณฑ์และข้อบังคับ เกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำ ภายในลุ่มน้ำกระเสียว	69 (43.7)	68 (43.0)	17 (10.8)	3 (1.9)	1 (0.6)	4.27	0.779	มาก
14. การจัดทำแผนการจัดสรรน้ำ ในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	65 (41.1)	72 (45.6)	18 (11.4)	2 (1.3)	1 (0.6)	4.25	0.757	มาก
15. จัดทำแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ ในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	69 (43.7)	67 (42.4)	16 (10.1)	5 (3.2)	1 (0.6)	4.25	0.813	มาก
16. จัดทำแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ต้นน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	69 (43.7)	69 (43.7)	16 (10.1)	2 (1.3)	2 (1.3)	4.27	0.795	มาก
17. จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	65 (41.1)	73 (46.2)	16 (10.1)	1 (0.6)	3 (1.9)	4.24	0.809	มาก
18. จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหา ท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	62 (39.2)	73 (46.2)	19 (12.0)	2 (1.3)	2 (1.3)	4.21	0.799	มาก
19. จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหา คุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว	56 (35.4)	81 (51.3)	16 (10.1)	3 (1.9)	2 (1.3)	4.18	0.786	มาก
20. ทำให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำลุ่มน้ำ กระเสียวมีน้ำกินน้ำใช้อย่างพอเพียง	88 (55.7)	57 (36.1)	10 (6.3)	2 (1.3)	1 (0.6)	4.45	0.728	มาก
21. ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำลุ่มน้ำ กระเสียวมีน้ำพอเพียงสำหรับการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	91 (57.6)	53 (33.5)	11 (7.0)	1 (0.6)	2 (1.3)	4.46	0.762	มาก
22. ทำให้พื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียวไม่ประสบ กับปัญหาน้ำท่วม	64 (40.5)	68 (43.0)	21 (13.3)	2 (1.3)	3 (1.9)	4.19	0.853	มาก
23. ทำให้ในลุ่มน้ำกระเสียวสะอาด ปราศจากสิ่งปดอมป็นที่เป็นพิษ	62 (39.2)	70 (44.3)	21 (13.3)	3 (1.9)	2 (1.3)	4.18	0.828	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n=158)

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการประชาสัมพันธ์						4.19	0.834	มาก
24. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำ	64 (40.5)	68 (43.0)	22 (13.9)	3 (1.9)	1 (0.6)	4.21	0.799	มาก
25. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าและ ความสำคัญของน้ำ	75 (47.5)	63 (39.9)	18 (11.4)	2 (1.3)	0 (0.0)	4.34	0.728	มาก
26. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายของ กรมทรัพยากรน้ำในการจัดการ ทรัพยากรน้ำ	66 (41.8)	59 (37.3)	29 (18.4)	4 (2.5)	0 (0.0)	4.18	0.82	มาก
27. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนการ ดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำใน การจัดการทรัพยากรน้ำ	57 (36.1)	65 (41.1)	30 (19.0)	6 (3.8)	0 (0.0)	4.09	0.835	มาก
28. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานต่างๆ ของคณะทำงานให้ ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียวได้ รับรู้	59 (37.3)	65 (41.1)	26 (16.5)	7 (4.4)	1 (0.6)	4.1	0.876	มาก
29. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เข้าใจวิธีการดำเนินการของ คณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำกระ เสียว	66 (41.8)	61 (38.6)	27 (17.1)	3 (1.9)	1 (0.6)	4.19	0.831	มาก
30. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน รับรู้ผลการดำเนินงานของ คณะทำงานระดับตำบลลุ่ม น้ำกระเสียว	61 (38.6)	66 (41.8)	25 (15.8)	5 (3.2)	1 (0.6)	4.15	0.843	มาก
31. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายของ รัฐบาลในการจัดการทรัพยากรน้ำ ของประเทศ	62 (39.2)	65 (41.1)	22 (13.9)	9 (5.7)	0 (0.0)	4.14	0.863	มาก
32. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการ ปฏิบัติในการจัดการทรัพยากรน้ำ ของประเทศ	71 (44.9)	59 (37.3)	19 (12.0)	9 (5.7)	0 (0.0)	4.22	0.869	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n=158)

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เฉลี่ย	S.D.	ระดับ
33. รับฟังความคิดเห็น และข้อร้องทุกข์ ของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำกระ เสียว	71 (44.9)	58 (36.7)	25 (15.2)	3 (1.9)	2 (1.3)	4.22	0.864	มาก
34. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพ ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำกระเสียว เช่น การอบรม เป็นต้น	70 (44.3)	63 (39.9)	18 (11.4)	6 (3.8)	1 (0.6)	4.23	0.846	มาก
ภาพรวม						4.215	0.793	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ในระดับมาก จำนวนร้อยละ 88.61 รองลงมาในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 9.49 และในระดับน้อย จำนวนร้อยละ 1.90 ตามลำดับ โดยคณะทำงานระดับตำบลที่มีคะแนนระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำต่ำสุด 1.97 และสูงสุด 5.0 และในภาพรวม คณะทำงานระดับตำบลมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับมากมีคะแนนเฉลี่ย 4.21

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า คณะทำงานระดับตำบลมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 และด้านการประชาสัมพันธ์ ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.19

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าคณะทำงานระดับตำบลมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางมากที่สุด คือ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำลุ่มน้ำกระเสียวมีน้ำพอเพียงสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ข้อที่ 21) มีค่าเฉลี่ย 4.46 รองลงมา คือ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำลุ่มน้ำกระเสียวมีน้ำกินน้ำใช้อย่างพอเพียง (ข้อที่ 20) มีค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนข้อที่คณะทำงานระดับตำบลมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำน้อยที่สุด คือ ถ้ามีข้อขัดแย้งเรื่องน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว คณะทำงานสามารถประนีประนอม ไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้งนั้น (ข้อที่ 8) มีค่าเฉลี่ย 3.92

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ประเด็นหลัก นั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ช่วงอายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ และ ตำแหน่ง และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบล โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการ ทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

1. คณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการ ทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการ ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามช่วงอายุ

(n=158)

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	MS	F	Sig.
1. ความคิดเห็นด้านการจัดการและการกำหนดแนวทาง					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.198	4	.049	.447	.774
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	16.891	153	.110		
รวม	17.089	157			
2. ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.195	4	.299	2.053	.090
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	22.273	153	.146		
รวม	23.468	157			
ภาพรวมความคิดเห็น					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.202	4	.300	2.618	.037*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	17.558	153	.115		
รวม	18.759	157			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอายุ พบว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมเป็นรายคู่ จำแนกตามช่วงอายุ โดยวิธีการของ scheffe พบว่าแตกต่างตามกันตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างภาพรวมเป็นรายคู่กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามช่วงอายุ

(n=158)

อายุ	$\bar{X}$	S.D.	อายุ				
			≤ 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 - 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
≤ 30 ปี	5.00	.000	-				
31 - 40 ปี	4.50	.548		-		*	*
41 - 50 ปี	4.90	.396			-		
51 - 60 ปี	4.93	.308				-	
61 ปีขึ้นไป	5.00	.000					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างภาพรวมเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยวิธีการของ scheffe จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุ 31-40 ปี ($\bar{X} = 4.50$) มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51 - 60 ปี ($\bar{X} = 4.93$) และคณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 5.00$)

2. คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการศึกษา

(n=158)

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	MS	F	Sig.
1. ความคิดเห็นการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.326	2	.663	6.521	.002*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	15.62	155	.102		
รวม	17.089	157			
2. ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.347	2	.673	4.19	.010*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	22.121	155	.143		
รวม	23.468	157			
ภาพรวมความคิดเห็น					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.019	2	.510	4.642	.011*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	16.904	154	.110		
รวม	17.924	156			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาด้านความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมและในรายด้านได้แก่ การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมเป็นรายคู่โดยวิธีการของ scheffe พบว่าแตกต่างกัน ตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างภาพรวมเป็นรายคู่กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับ
ตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการศึกษา

(n=158)

ระดับการศึกษา	S.D.	ระดับการศึกษา		
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญาหรือสูงกว่า
ความคิดเห็นการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง				
ประถมศึกษา	5.00 .000	-		*
มัธยมศึกษา	4.95 .227		-	*
อนุปริญญาหรือสูงกว่า	4.77 .583			
ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์				
ประถมศึกษา	4.98 .126	-	*	*
มัธยมศึกษา	4.82 .431		-	
อนุปริญญาหรือสูงกว่า	4.77 .536			-
ภาพรวม				
ประถมศึกษา	5.00 .000	-		*
มัธยมศึกษา	4.91 .290		-	
อนุปริญญาหรือสูงกว่า	4.79 .670			-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์ และภาพรวมเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ scheffe จำแนกตามการศึกษา พบว่า

ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 5.00$) และ คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.95$) มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำมากกว่าระดับอนุปริญญาหรือสูงกว่า ($\bar{X} = 4.77$)

ด้านการประชาสัมพันธ์ คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 4.98$) มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำมากกว่าคณะทำงานระดับ

ตำบลที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.82$) และระดับอนุปริญาหรือสูงกว่า ($\bar{X} = 4.77$) ภาพรวม คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 45.00$) มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำมากกว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาระดับอนุปริญาหรือสูงกว่า ($\bar{X} = 4.79$)

3. คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ

(n=158)

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	MS	F	Sig.
1. ความคิดเห็นด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.743	2	.372	3.524	.032*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	16.345	155	.105		
รวม	17.089	157			
2. ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.274	2	.137	.917	.402
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	23.194	155	.150		
รวม	23.468	157			
ภาพรวมความคิดเห็น					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.339	2	.169	1.424	.244
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	18.421	155	.119		
รวม	18.759	157			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มี

อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นรายคู่ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางโดยวิธีการของ scheffe พบว่าแตกต่างกัน ตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่กับความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง จำแนกตามอาชีพ

(n=158)

อาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	อาชีพ		
			เกษตรกร	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/รับจ้าง
เกษตรกร	4.97	.000	-	*	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.79	.300		-	
ค้าขาย/รับจ้าง	4.94	.587			-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นรายคู่ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง โดยวิธีการของ scheffe จำแนกตามอาชีพ พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพเกษตรกร ($\bar{X} = 4.97$) ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำมากกว่า คณะทำงานระดับตำบลที่อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.79$)

4. คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการ
ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามรายได้

(n=158)

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	MS	F	Sig.
1. ความคิดเห็นการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.689	2	.345	3.257	.041*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	16.399	155	.106		
รวม	17.089	157			
2. ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.296	2	.148	.990	.374
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	23.172	155	.149		
รวม	23.468	157			
ภาพรวมความคิดเห็น					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.558	2	.279	2.474	.088
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	17.366	154	.113		
รวม	17.924	156			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามรายได้ พบว่า คณะทำงานระดับตำบล ที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นรายคู่ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางโดยวิธีการของ scheffe พบว่าแตกต่างกัน ตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่กับความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง
จำแนกตามรายได้

(n=158)

รายได้ (บาท)	$\bar{X}$	S.D.	รายได้ (บาท)		
			ต่ำกว่า 5,000-10,000	10,001-20,000	มากกว่า 20,000
ต่ำกว่า 5,000-10,000	4.97	.169	-		*
10,001-20,000	4.86	.441		-	
มากกว่า 20,000	4.81	.567			-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง โดยวิธีการscheffe จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000-10,000 ($\bar{X}$ = 4.97) มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำมากกว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้มากกว่า 20,000 ขึ้นไป ($\bar{X}$ = 4.81)

5. คณะทำงานระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามตำแหน่ง

(n=158)

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	MS	F	Sig.
1. ความคิดเห็นการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.585	2	.293	2.750	.067
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	16.503	155	.106		
รวม	17.089	157			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(n=158)

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	MS	F	Sig.
2. ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.269	2	.134	.898	.409
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	23.199	155	.150		
รวม	23.468	157			
ภาพรวมความคิดเห็น					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	.493	2	.247	2.094	.127
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	18.266	155	.118		
รวม	18.759	157			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

(n=158)

ตัวแปรต้น	ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ(ตัวแปรตาม)					
	การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง		ด้านการประชาสัมพันธ์		ภาพรวม	
	R	P	r	P	r	P
ความรู้ความเข้าใจ	-.043	.588	-.060	.452	-.052	.129
การเปิดรับข่าวสาร	.101	.206	.158	.047*	.514	.107

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความคิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.158 อย่าง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 22 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาท
หน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

(n=158)

ตัวแปรต้น	ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ (ตัวแปรตาม)		
	การดำเนินงานและ กำหนดแนวทาง	ด้านการ ประชาสัมพันธ์	ภาพรวม
1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล			
1.1 อายุ			✓
1.2 การศึกษา	✓	✓	✓
1.3 อาชีพ	✓		
1.4 รายได้	✓		
1.5 ตำแหน่ง			
2. ความรู้ความเข้าใจ			
3. การเปิดรับข่าวสาร		✓	

ตอนที่ 6 ประมวลปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะทำงานระดับ
ตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

จากคำถามปลายเปิดได้ประมวล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตาม
หน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล สามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ประกอบด้วย การจัดทำแผนงาน
โครงการของตำบล การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากร
น้ำ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 23 และ 24 ดังนี้

ตารางที่ 23 ปัญหาอุปสรรค ที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะกรรมการระดับตำบล

(n=158)

ปัญหาอุปสรรค	ไม่มี / ไม่ตอบ		มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำแผนงานโครงการของตำบลให้กับคณะกรรมการกลุ่มน้ำ				
1. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดการเข้าร่วมประชุม และไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดทำ และพิจารณาแผนงาน โครงการของตำบล	23	14.6	135	85.4
2. หน่วยงานในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดทำ และพิจารณาแผนงาน โครงการของตำบลให้กับคณะกรรมการกลุ่มน้ำ	32	20.3	126	79.7
3. ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผน	46	29.1	112	70.9
4. คณะกรรมการกลุ่มน้ำเอง บางท่านขาดความพร้อมในการดำเนินงาน	55	34.8	103	65.2
5. การดำเนินงาน จัดทำ และพิจารณาแผนงาน โครงการของตำบลมีความล่าช้าไม่คล่องตัว	68	43.0	90	57.0
6. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนเท่าที่ควร	69	43.7	89	56.3
7. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เข้ามาให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำ	78	49.4	80	50.6
การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร				
8. ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำและประชาชนในพื้นที่	28	17.7	130	82.3
9. ปริมาณข่าวสารที่ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีจำนวนน้อย	41	25.9	117	74.1
10. ราษฎรไม่มีส่วนร่วมในการดูแล รักษา แหล่งน้ำต่างๆ	58	36.7	100	63.3
11. ช่องทางการเผยแพร่ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์มีจำนวนน้อย	62	39.2	96	60.8

ตารางที่ 23 (ต่อ)

(n=158)

ปัญหาอุปสรรค	ไม่มี / ไม่ตอบ		มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรน้ำ				
12. ขาดการรณรงค์ให้ดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร	63	39.9	95	60.1
13. ไม่มีการดูแลรักษาและป้องกันมลภาวะในแหล่งน้ำทำให้เกิดการเน่าเสีย	78	49.4	80	50.6
14. ประชาชนขาดจิตสำนึกในการใช้น้ำ	96	60.8	62	39.2

จากตารางที่ 23 พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบลกลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ส่วนใหญ่พบปัญหาอุปสรรคด้านการจัดทำแผนงานโครงการของตำบล จำนวน 7 ประเด็น รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน 4 ประเด็น และด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร จำนวน 3 ประเด็น ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการจัดทำแผนงานโครงการของตำบล พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่ระบุว่า การเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดการเข้าร่วมประชุม และไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดทำ และพิจารณาแผนงานโครงการของตำบล ร้อยละ 85.4 รองลงมาหน่วยงานในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดทำ และพิจารณาแผนงานโครงการของตำบลให้กับคณะทำงานกลุ่มน้ำ ร้อยละ 79.7 ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผน ร้อยละ 70.9 คณะทำงานกลุ่มน้ำเอง บางคนขาดความพร้อมในการดำเนินงาน ร้อยละ 65.2 การดำเนินงานจัดทำ และพิจารณาแผนงานโครงการของตำบลมีความล่าช้า และไม่คล่องตัว ร้อยละ 57.0 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนเท่าที่ควร ร้อยละ 56.3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เข้ามาให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะทำงานกลุ่มน้ำ ร้อยละ 50.6 ตามลำดับ

ด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่ระบุว่า ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ต่อคณะทำงานกลุ่มน้ำและประชาชนในพื้นที่ ร้อยละ 82.3 รองลงมาปริมาณข่าวสารที่ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีจำนวนน้อย ร้อยละ 74.1 และช่องทางการเผยแพร่ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนน้อย ร้อยละ 60.8 ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรน้ำ พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่ระบุว่า ราษฎรไม่มีส่วนร่วมในการดูแล รักษา แหล่งน้ำต่างๆ ร้อยละ 63.3 รองลงมาขาดการรณรงค์ให้ดูแล รักษาทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ร้อยละ 60.1 ไม่มีการดูแลรักษาและป้องกันมลภาวะในแหล่งน้ำทำให้เกิดการเน่าเสีย ร้อยละ 50.6 และ ประชาชนขาดจิตสำนึกในการใช้น้ำ ร้อยละ 39.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล

ข้อเสนอแนะ	(n=158)			
	ไม่มี		มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำแผนงานโครงการของตำบลให้กับคณะทำงานกลุ่มน้ำ				
1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำแผนและควรดำเนินการให้รวดเร็ว	29	18.4	129	81.6
2. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนมากกว่านี้	36	22.8	122	77.2
3. ควรสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้คำปรึกษา แนะนำต่อคณะทำงานกลุ่มน้ำในการจัดทำแผน	54	34.2	104	65.8
4. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันดำเนินการ โดยไม่แบ่งเขตการดำเนินการ	66	41.8	92	58.2

ตารางที่ 24 (ต่อ)

(n=158)

ข้อเสนอแนะ	ไม่มี		มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนในระดับตำบลทราบ				
5. ควรมีการให้บริการข้อมูลข่าวสาร / แหล่งปรึกษา ปัญหาในการบริหารจัดการทรัพยากร น้ำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างสม่ำเสมอ	34	21.5	124	78.5
6. ควรเพิ่มช่องทาง และปริมาณข่าวสารให้มากกว่านี้	41	25.9	117	74.1
7. ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติสำหรับคณะทำงาน กลุ่มน้ำในการปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนทั่วไปในการใช้น้ำที่ถูกต้องเหมาะสม	63	39.9	95	60.1
8. ควรมีการจัดประชุมให้มากกว่านี้ อย่างต่อเนื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ความรู้ คำแนะนำ และเป็นพี่เลี้ยง	64	40.5	94	59.5
9. ควรนำข้อมูลข่าวสารเสนอผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ของชุมชน เช่น เสียงตามสาย	86	54.4	72	45.6
การมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ				
10. ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมให้มีการสร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝัง จิตสำนึกในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	23	14.6	135	85.4
11. ควรมีการตั้งกฎ / กติกาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกันแล้วมีการตั้งรางวัลเพื่อจูงใจในการปฏิบัติตามกฎ/กติกาดังกล่าว	37	23.4	121	76.6
12. ควรส่งเสริมให้แม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มต่างๆ ในชุมชน มีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	64	40.5	94	59.5
13. ให้มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	72	45.6	86	54.4

จากตารางที่ 24 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร จำนวน 5 ประเด็น รองลงมาด้านการจัดทำแผนงานโครงการของตำบลให้กับคณะทำงานลุ่มน้ำ จำนวน 4 ประเด็น และด้านการมีส่วนร่วมการทรัพยากรน้ำ จำนวน 4 ประเด็น ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการจัดทำแผนงานโครงการของตำบลให้กับคณะทำงานลุ่มน้ำ พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่เสนอแนะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำแผนและควรดำเนินการให้รวดเร็ว ร้อยละ 81.6 รองลงมาหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนมากกว่านี้ ร้อยละ 77.2 ควรสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะทำงานลุ่มน้ำในการจัดทำแผน ร้อยละ 65.8 และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันดำเนินการ โดยไม่แบ่งเขตการดำเนินการ ร้อยละ 58.2 ตามลำดับ

ด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ควรมีการให้บริการข้อมูลข่าวสาร / แหล่งปรึกษา ปัญหาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 78.5 รองลงมาควรเพิ่มช่องทาง และปริมาณข่าวสาร ให้มากกว่านี้ ร้อยละ 74.1 ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติสำหรับคณะทำงานลุ่มน้ำในการปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนทั่วไปในการใช้น้ำที่ถูกต้องเหมาะสม ร้อยละ 60.1 ควรมีการจัดประชุมให้มากกว่านี้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ความรู้ คำแนะนำ และเป็นพี่เลี้ยง ร้อยละ 59.5 และควรนำข้อมูลข่าวสารเสนอผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ของชุมชน เช่น เสียงตามสาย ร้อยละ 45.6 ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พบว่า คณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมให้มีการสร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝัง จิตสำนึกในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 85.4 รองลงมาควรมีการตั้งกฎ / กติกาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกันแล้วมีการตั้งรางวัลเพื่อจูงใจในการปฏิบัติตามกฎ/กติกาดังกล่าว ร้อยละ 76.6 ควรส่งเสริมให้แม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มต่างๆ ในชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ร้อยละ 59.5 และให้มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ร้อยละ 54.4 ตามลำดับ

ข้อวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ในครั้งนี้สามารถพิจารณาและอภิปรายได้ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ พบว่า ภาพรวมคณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างสูง และประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงทำให้มีการสัมผัสประสบการณ์ และความรอบรู้เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตประกอบกับการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานระดับตำบลทำให้ได้รับความรู้บางส่วนจากเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำบ้างไม่มากนักน้อย และความกระตือรือร้นในการใฝ่ศึกษาหาความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่คณะทำงานในพื้นที่ลุ่มน้ำมีผลในทางปฏิบัติ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คณะทำงานระดับตำบลยังมีความรู้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ในเรื่องผลกระทบจากยาฆ่าแมลง และการตัดไม้ทำลายป่า แสดงให้เห็นว่ามีการให้ความรู้ความเข้าใจ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลดังกล่าวไม่ทั่วถึง ถูกต้อง ครบถ้วน เท่าที่ควร

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ พบว่าคณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่อยู่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันความเจริญกระจายเข้าสู่ ทุกหมู่บ้าน ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำของหลายหน่วยงานที่เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์จำนวนมาก จึงสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด และพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภท แผ่นพับ โปสเตอร์ เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการอื่น ยังมีไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกน้อย ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อบุคคลโดยการจัดทำเอกสารเผยแพร่ จัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการยังมีน้อยและไม่ทั่วถึง ซึ่งทำให้การเผยแพร่ความรู้ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจมาจากได้รับการจัดสรรงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไม่มากเท่าที่ควร

ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ของคณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานระดับตำบลต่างตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำ และคาดหวังว่าบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้หากสามารถปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม จะทำให้ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวไม่มีปัญหาน้ำท่วม และขาดแคลนน้ำ ในการอุปโภคบริโภค และการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีผลกระทบกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่โดยตรง จึงส่งผลให้คณะทำงานระดับตำบลมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานซึ่งได้ตั้งไว้ 2 สมมติฐานสามารถวิจารณ์ได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

1. คณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าคณะทำงานระดับตำบล ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าอายุมีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานระดับตำบลมีอายุต่างกันมาก และส่วนใหญ่อายุมาก รวมทั้งประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงมีการสั่งสมประสบการณ์ ความรอบรู้ในเรื่องทรัพยากรน้ำอย่างต่อเนื่องและยาวนาน จึงส่งผลให้กลุ่มคณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

2. คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้เนื่องมาจากไม่มีการกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาขั้นต่ำของคณะทำงานระดับตำบล ทำให้คณะ

ระดับตำบลมีผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ถึงร้อยละ 39.9 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.1 ซึ่งนับว่าแตกต่างกันอย่างมาก ประกอบกับผู้ที่มีการศึกษาที่สูงยิ่งส่งผลให้ได้รับโอกาสเรียนรู้ ได้มีการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจทั้งในหน้าที่การงาน และข่าวสารทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการจัดการความคิดที่เป็นระบบ ส่งผลให้คณะทำงานระดับตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

3. คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าอาชีพไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับทรัพยากรน้ำเป็นอย่างยิ่งและอาจถือได้เป็นน้ำของสาธารณะที่ไม่ว่าอาชีพใด ต่างมีหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำทุกคน ทำให้อาชีพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางมากกว่าอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้เนื่องจากคณะทำงานระดับตำบลที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร เห็นว่าการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางมองเห็นความเป็นรูปธรรมมากกว่าและเป็นเรื่องใกล้ตัวที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ

4. คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่ารายได้ไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานระดับตำบลทุกคนตระหนักว่าทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะมียาได้มากหรือน้อยต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะทำหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อประโยชน์ของทุกคนในพื้นที่ ส่งผลให้รายได้ที่ต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000-10,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทางมากกว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้มีรายได้ต่ำกว่า 5,000- 10,000 บาท น่าจะเป็นผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรที่ทรัพยากรน้ำเป็นปัจจัยสำคัญ จึงคาดหวังว่าการดำเนินงานและกำหนดแนวทางจะช่วยให้มีทรัพยากรน้ำอย่างเพียงพอ

5. คณะทำงานระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะทำงานที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ตำแหน่งไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำรงตำแหน่งในคณะทำงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเท่านั้น แต่มีจุดมุ่งหมายในเรื่องเดียวกันในการจัดการทรัพยากรน้ำส่งผลให้ตำแหน่งที่ต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบล

ผลการทดสอบสมมติฐานภาพรวมพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ สรุปได้ว่าของคณะทำงานระดับตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำน้อยหรือคณะทำงานระดับตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำมากไม่มีผลต่อความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานระดับตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับมากอยู่แล้วจึงส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากภายในลุ่มน้ำมีการจัดการทรัพยากรน้ำที่ใกล้เคียงกับบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง และถูกกำหนดให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ดังนั้นการเปิดรับข่าวสารจะมากหรือน้อยจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลในการจัดการทรัพยากรน้ำ แต่พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกด้านการประชาสัมพันธ์ อาจเนื่องมาจากการรับข่าวสารมีผลต่อความรู้ความเข้าใจ และอาจส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ดังนั้นหากได้รับข่าวสารเพิ่มอย่างต่อเนื่องอาจมีผลต่อความคิดเห็นในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการประชาสัมพันธ์มากขึ้นตามไปด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มนำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

กลุ่มตัวอย่างที่ในการศึกษา คือ คณะทำงานระดับตำบลกลุ่มนำห้วยกระเสียวที่ได้รับคัดสรรและได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการลุ่มน้ำท่าจีน 16 คณะทำงาน จำนวน 260 คน นำมาหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ได้จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 60.76 จากนั้นคำนวณหาสัดส่วนของแต่ละตำบลโดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วนของسوبงข แล้วใช้วิธีสุ่มการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (sample random sampling) โดยวิธีจับฉลาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความแปรปรวน (One-way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับผลการศึกษาสามารถประมวลสรุปผล ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะทำงานระดับตำบล

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.9 อายุน้อยที่สุด 28 ปี และอายุมากที่สุดสูง 72 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 51.27 ปี

การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.7 และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่สุดมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.1

อาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 60.1 และอาชีพที่น้อยที่สุดมีอาชีพลูกจ้างเอกชน และลูกจ้างส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 0.6

รายได้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 60.1 และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่สุด มีรายได้ในช่วง 20,001 – 25,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 3.8ต่ำ มีรายได้ต่ำสุด 500 บาทต่อเดือน และรายได้มากที่สุด 150,000 บาทต่อเดือน

ตำแหน่งในขณะทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ดำรงตำแหน่งงาน คิดเป็นร้อยละ 85.5 ตำแหน่งเลขาคณะทำงานน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.4

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 0.82 โดยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรน้ำมากที่สุดในข้อ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำ ต้องคำนึงถึง ดินน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำมีคิดเป็นร้อยละ 98.7 รองลงมา คือ การปลูกพืชคลุมดินจะช่วยลดการระเหยในช่วงหน้าแล้งและองค์กรลุ่มน้ำแบ่งเป็นองค์กรระดับลุ่มน้ำและระดับพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 98.1 ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำน้อยที่สุดคือ ขาฆ่าแมลงและยากำจัดศัตรูพืชไม่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำ คิดเป็นร้อยละ 69.6 รองลงมาได้แก่ การไม่ตัดไม้ทำลายป่าเป็นการช่วยซับน้ำฝนและชะลอความรุนแรงของน้ำไหลให้ลดลงน้ำ คิดเป็นร้อยละ 65.7 ประเทศไทยแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำออกเป็น 25 ลุ่มน้ำคิดเป็นร้อยละ 63.2 และการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในพื้นที่ดินน้ำไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ใช้น้ำคิดเป็นร้อยละ 53.2

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากสื่อประเภทต่างๆ ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.16 โดยการเปิดรับข่าวสารมากที่สุดจากสื่อโทรทัศน์มีค่าเฉลี่ย 2.0 รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ มีค่าเฉลี่ย 1.83 ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ น้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการอื่น มีค่าเฉลี่ย 0.57 ไปสเตอร์ มีค่าเฉลี่ย 0.62

ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง และการประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำมากที่สุด คือ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำลุ่มน้ำกระเสียวมีน้ำพอเพียงสำหรับการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.46 รองลงมา คือ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำลุ่มน้ำกระเสียวมีน้ำกินน้ำใช้อย่างพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนข้อที่คณะทำงานระดับตำบลมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำน้อยที่สุดคือ ถ้ามีข้อขัดแย้งเรื่องน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว คณะทำงานสามารถประนีประนอมไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้งนั้น มีค่าเฉลี่ย 3.92

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 คณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าคณะทำงานระดับตำบลที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 คณะทำงานระดับตำบลที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะทำงานระดับตำบล ที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.5 คณะทำงานระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะทำงานระดับตำบลที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ แต่เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความคิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.158 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. คณะทำงานระดับตำบลในภาพรวมจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับมาก แต่ยังมีอีกหลายประเด็นที่ยังมีความรู้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน โดยเฉพาะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และคุณภาพของทรัพยากรน้ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำและประชาชนส่วนรวมในอนาคต ดังนั้นการดำเนินการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่คณะทำงานระดับตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่กรมทรัพยากรน้ำต้องดำเนินการอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการปรับทัศนคติในเรื่องทรัพยากรน้ำทั้งจากการอบรม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมการสื่อสารทุกช่องทางประกอบด้วยสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อบุคคล โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ที่สามารถเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง ประชาชนทั่วทุกหลังกาเรือนสามารถเข้าถึงได้ และถือเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงต่อการบริโภคข้อมูลข่าวสาร

2. กรมทรัพยากรน้ำต้องให้ความสำคัญ กับทั้งคณะทำงานและประชาชนในพื้นที่ซึ่งถือเป็นฐานรากที่มีความสำคัญในการจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ไม่เฉพาะกับทรัพยากรน้ำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ทั้งดิน น้ำ และป่า ดังนั้นจึงควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยการจกอบรมทั้งจากความต้องการของคณะทำงาน และตามที่กรมทรัพยากรน้ำพิจารณาถึงความเหมาะสมและจำเป็น รวมทั้งการจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้เพียงพอ และเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

3. บุคลากรของกรมทรัพยากรน้ำ ควรไปพบปะ กับหน่วยงานในพื้นที่ และคณะทำงานระดับตำบล เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ รวมทั้งเป็นตัวกลางในการประสานการทำงานร่วมกันระหว่างคณะทำงานกับหน่วยงานในพื้นที่ ให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การจัดการทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพ และตรง

ตามแนวนโยบายของกรมทรัพยากรน้ำที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. กรมทรัพยากรน้ำนอกจากจะเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะทำงานระดับตำบลโดยตรงแล้ว ควรแสวงหาเครือข่ายพันธมิตรในการร่วมกันสร้างองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำเผยแพร่ให้กับคณะทำงานระดับตำบล และประชาชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบล เช่น การได้รับการฝึกอบรม การเข้าร่วมกิจกรรม และผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากเป็นคณะทำงานระดับตำบล

2. ศึกษาถึงความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลุ่มน้ำ หรือระหว่างภาค เนื่องจากแต่ละลุ่มน้ำมีสภาพความแตกต่างทางกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรม ลักษณะของเศรษฐกิจและสังคม ที่แตกต่างกัน อาจมีปัจจัยเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

3. ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคณะทำงานระดับตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวหรือลุ่มน้ำอื่นๆ เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะทำงานระดับตำบล การวิเคราะห์ความต้องการสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

4. ศึกษาบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงในการจัดการทรัพยากรน้ำของคณะทำงานระดับตำบล

5. ศึกษารูปแบบ โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ ของคณะทำงานระดับตำบลที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากรน้ำในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับลุ่มน้ำ และระดับชาติ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง และวุฒิสาร ตันไชย. 2544. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการลุ่มที่ป่าสัก. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรมทรัพยากรน้ำ. 2547. คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการลุ่มน้ำและประสานมวลชน. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร.

_____. 2547. รายงานฉบับสุดท้ายโครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร.

เกษม จันทรแก้ว. 2539. หลักการจัดการลุ่มน้ำ. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

กัลยา ไวกย. 2550. การมีส่วนร่วมของคณะทำงานระดับตำบลในการจัดการทรัพยากรน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาห้วยมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

จิรนุช ศิริรัตน์พิริยะ. 2534. ความคิดเห็นของนักทอ่งเกี่ยวข้องนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในเขตอุทยานแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิราวรรณ พิเศษสกุลกิจ. 2534. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโบราณสถาน: ศึกษากรณีป้อมพระกาฬ จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เจียมจิต กลั่นหอม. 2549. ความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉลอง ภิรมย์รัตน์. 2521. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ประจักษ์การพิมพ์.

นัฐสุริย์ หาญวงศ์. 2545. ความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตลุ่มน้ำป่าสักต่อหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการลุ่มน้ำป่าสัก.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนพรรษ์ ชินณะพงศ์. 2535. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
บริเวณน่านน้ำบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชาตรี ภาณุเวช. 2545. การหารูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่เหมาะสมสำหรับประเทศ
ไทย. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คารณีย์ อู่ตระกูล. 2539. ความรู้และความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว-เขาชมภู่. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทวิกา อินสอน. 2548. ความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ใน
จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทวีลาภ ศิริสวัสดิบุตร. 2536. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่มีต่อสาเหตุการเกิด
อุบัติเหตุบนถนนวิภาวดีรังสิต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนวัฒน์ วนะกิจกุลพัฒน์. 2544. ราชการส่วนภูมิภาคที่เหมาะสมต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นใน
ความคิดเห็นของกำนัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร
หน่วยที่ 1 – 8. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์อักษรไทย.

ปราณี การสะสม. 2547. ความต้องการของผู้นำท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากร
น้ำในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กวง: กรณีศึกษา ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปราโมทย์ ไม้กลัด. 2529. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 96 ปีกรมชลประทาน. โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

_____. 2542. การจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภูมิศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร พรหมพิทักษ์. 2527. ความคิดเห็นของนักท้องถิ่นต่อแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อม
สะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พงษ์ไพบูลย์ ศิลาวราเวช. 2528. ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะศึกษากรณี
ผู้มาเขาสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังแวดล้อมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรทิพย์ อังกุลดี. 2539. การมีส่วนร่วมของสตรีผู้นำในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม
ในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2535. การวัดทัศนคติ. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พนัธิพา โคมประดิษฐ์. 2530. **ความคิดเห็นของนักทอ่งเกี่ยวข้องต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภัททิรา นวลปลอด. 2533. **การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถาน-โบราณวัตถุ: กรณีศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนในจังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิชัย เทียนน้อย. 2541. **การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรวัฒนา.

วิทยา ผลประไพ. 2549. **ขอบเขตบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำระดับตำบล**. บทสัมภาษณ์: สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน กรมทรัพยากรน้ำ.

วีรวัฒน์ ปฤสสโร. 2540. **การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ศิริวรรณ คาน. 2547. **ความคิดเห็นของชาวไทยมุสลิมที่มีต่อนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในตะวันออกกลาง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถัญชัย เกตุวรชัย. 2545. **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผลตอบแทนจากโครงการก่อสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สัตตยา กระแสร์ชล. 2538. **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งอุทยานสายใจธรรม จังหวัดละพียงเทรา**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สามัคคี บุญะวัฒน์. 2539. การจัดการลุ่มน้ำประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา
คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชา จันทรเฒ. 2524. หลักจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยพัฒนาพานิช.

สุบงกช จามิกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุโท เจริญสุข. 2525. หลักจิตวิทยาและการพัฒนาของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพร่
พิทยา.

สุวารี วงศ์ทองแก้ว. 2541. ความขัดแย้งอันเกิดจากการจัดการทรัพยากรน้ำเชิงรัฐ: กรณีศึกษาอ่าง
เก็บน้ำแม่สาร อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุดกิจ แพรวิเศษ. 2535. ความรู้และความคิดเห็นในการอนุรักษ์โบราณสถานของภิกษุ ในจังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสถียรน เขยประทีป. 2525. การสื่อสารงานนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. 2541. แนวทางการจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา. กรุงเทพมหานคร: เอกสารประกอบการประชุม
คณะอนุกรรมการบริหารจัดการในระบบลุ่มน้ำ.

_____. 2543 ก. เอกสารประกอบการประชุมร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. 2543. กฎหมายทรัพยากรน้ำในสถานการณ์
ปัจจุบันมีความจำเป็นหรือไม่. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

_____. 2543. เอกสารประกอบการประชุมร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ. กรุงเทพมหานคร:
ม.ป.ท.

_____. 2544. นโยบายน้ำแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

_____. 2545. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระบบลุ่มน้ำ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

อำนาจ เจริญศิลป์. 2536. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. โอเดียนสโตร์.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

อภิวรรณ เกียงขวา. 2534. ความคิดเห็นของนักทองเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พัก
แรมอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์
สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมรนต์ มาลัย. 2546. ความคิดเห็นของกรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับ
สถานีตำรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่มีต่อภารกิจในบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจ.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมราวดี เหมาคม. 2528. ความคิดเห็นของราษฎรรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Blumer, H. 1960. **Symbolic Interactionism Perspective and Method**. Englewood:
Cliffs, N.J. Prentice-Hall.

Foster, C.R. n.d. **Psychology for life Adjustment**. Chicago: American Technical Society.

Good, C.V. 1973. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company.

Klapper, J.T. 1960. **The Effect of mass communication**. New York: The Free Press.

Oskamp, S. 1977. **Attitudes and Opinions**. New Jersey: Prentice-Hall inc.

Roger, E.M. and F.F. Shoemaker. 1971. **communication of Innovation**. 2d ed. New York: The Free Press.

Yamane, T. 1967. **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ 1 ฉบับต่อ 1 คน
2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับและจะนำไปใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ
 - ตอนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่
 - ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านให้ได้ความสมบูรณ์

1. ปัจจุบันท่านอายุปี
2. ท่านจบการศึกษาสูงสุดระดับใด
 - () ไม่ได้เรียน
 - () ประถมศึกษา (ป.4, ป.6, ป.7)
 - () มัธยมศึกษา (ม.3, ม.6, ปวช.)
 - () อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวท., ปวส., ปกศ.สูง)
 - () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - () สูงกว่าปริญญาตรี

4. ลักษณะอาชีพหลักของท่าน

- () ไม่มีอาชีพ
 () เกษตรกร
 () รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 () ค้าขาย
 () ลูกจ้างเอกชน
 () ลูกจ้างส่วนราชการ
 () อื่น ๆ (ระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่านประมาณบาท (รวมรายได้ทุกประเภทโดยไม่หักค่าใช้จ่าย)

6. ตำแหน่งของท่านในคณะทำงาน

- () ประธานคณะทำงาน
 () เลขานุการคณะทำงาน
 () คณะทำงาน

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือ ที่เห็นว่าถูกต้อง

ที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำมีเฉพาะปัญหาการขาดแคลนน้ำและน้ำท่วม		
2	การสร้างอ่างเก็บน้ำ การขุดบ่อหรือสระ และการหาภาชนะขนาดใหญ่เพื่อเก็บน้ำไว้ เป็นการวางแผนการใช้น้ำ		
3	การเกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และแผ่นดินถล่มเกิดจาก ป่าต้นน้ำถูกทำลาย		
4	การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในพื้นที่ต้นน้ำไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ท้ายน้ำ		
5	น้ำบาดาลสามารถขุดขึ้นมาใช้ได้ไม่จำกัด และไม่มีผลกระทบใดๆ เกิดขึ้น		
6	การไม่ตัดไม้ทำลายป่าเป็นการช่วยซับน้ำฝนและชะลอความรุนแรงของน้ำไหล ให้ลดลง		

ที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
7	การปลูกบ้านเรือนหรือก่อสร้าง ลูกค้าเข้าไปในแม่น้ำลำคลอง ไม่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม		
8	การสร้างฝายและทำนบกักน้ำจะช่วยชะลอการไหลของน้ำที่จะไหลมาตามลำธาร		
9	การปลูกพืชคลุมดินจะช่วยลดการระเหยในช่วงหน้าแล้ง		
10	หญ้าแฝกช่วยยึดหน้าดินไม่ให้พังทลาย		
11	น้ำในเขื่อนกั้นน้ำช่วยไล่น้ำเสีย และน้ำเค็มไม่ให้เข้ามาทำความเสียหายให้แก่สวนและไร่นา		
12	ยาฆ่าแมลงและยากำจัดศัตรูพืชไม่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำ		
13	โรงงานอุตสาหกรรมและอาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่ต้องติดตั้งเครื่องกำจัดน้ำเสียก่อนปล่อยน้ำทิ้ง		
14	ประเทศไทยแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำออกเป็น 25 ลุ่มน้ำ		
15	ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวเป็นลุ่มน้ำย่อยของลุ่มน้ำท่าจีน		
16	การบริหารจัดการน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำต้องคำนึงถึงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ		
17	องค์กรลุ่มน้ำตั้งขึ้นตามกฎหมายทรัพยากรน้ำ		
18	องค์กรลุ่มน้ำแบ่งเป็นองค์กรระดับลุ่มน้ำและระดับพื้นที่		
19	คณะกรรมการระดับตำบลเป็นองค์กรลุ่มน้ำระดับล่างสุด		
20	คณะกรรมการระดับตำบลมีหน้าที่ในการเสนอแผนความต้องการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเท่านั้น		
21	คณะกรรมการลุ่มน้ำระดับตำบลกระเสียวได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี		
22	การบริหารจัดการน้ำเป็นระบบลุ่มน้ำใช้ขอบเขตการปกครองแบ่งขอบเขตลุ่มน้ำ		
23	คณะกรรมการลุ่มน้ำระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ประกอบด้วยตัวแทนจากภาคเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิระดับตำบล ผู้แทน ภาคราชการระดับตำบล และประธานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ทางเกษตรประจำตำบล		

ตอนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในการได้รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำจากแหล่งต่าง ๆ หรือไม่และมากน้อยเพียงใด

แหล่งข่าว	ความถี่ของการได้รับข่าวสาร			
	ไม่ได้รับ	ได้รับน้อย (1 ครั้ง/เดือน)	ได้รับปานกลาง (2-3 ครั้ง/เดือน)	ได้รับมาก (4-5 ครั้ง/เดือน)
1. วิทยุ				
2. โทรทัศน์				
3. หนังสือพิมพ์				
4. แผ่นพับ				
5. โปสเตอร์				
6. เอกสารราชการ				
7. เลียงตามสาย				
8. เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ				
9. เจ้าหน้าที่ส่วนราชการอื่น (ระบุ)				
10. อื่น ๆ (ระบุ).....				

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือ ที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของท่าน

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาท หน้าที่ของคณะทำงานระดับตำบล ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
การดำเนินงานและกำหนดแนวทาง					
1. รวบรวมแผนความต้องการในการจัดการ ทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
2. จัดทำแผนความต้องการในการจัดการ ทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
3. พิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับ ความสำคัญของแผนงาน/โครงการ เสนอ ต่อคณะทำงานลุ่มน้ำระดับอำเภอ					
4. ดำเนินการรวบรวมแหล่งน้ำธรรมชาติ และที่พัฒนาขึ้นในตำบล					
5. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำ					
6. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับน้ำท่วม					
7. รวบรวมความต้องการฟื้นฟูและพัฒนา แหล่งน้ำที่มีอยู่แล้ว					
8. ถ้ามีข้อขัดแย้งเรื่องน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วย กระเสียว คณะทำงาน สามารถ ประนีประนอม ไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้งนั้น					

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการระดับตำบล ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
9. เป็นตัวกลางประสานการดำเนินงานตาม แผน ที่กำหนดระหว่างกรมทรัพยากรน้ำกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่					
10. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำ มอบหมาย					
11. กำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
12. กำหนดหลักเกณฑ์และข้อบังคับ เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำภายในลุ่มน้ำ ห้วยกระเสียว					
13. กำหนดหลักเกณฑ์และข้อบังคับเกี่ยวกับ การดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำภายในลุ่มน้ำ ห้วยกระเสียว					
14. จัดทำแผนการจัดสรรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ห้วยกระเสียว					
15. จัดทำแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
16. จัดทำแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ต้นน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
17. จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาคาร ขาดแคลนน้ำในพื้นที่ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
18. จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำ ท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาทหน้าที่ ของคณะทำงานระดับตำบล ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
19. จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหา คุณภาพน้ำในพื้นที่ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
20. ทำให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระ เสียว มีน้ำกินน้ำใช้อย่างพอเพียง					
21. ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระ เสียวมีน้ำพอเพียงสำหรับการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม					
22. ทำให้พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวไม่ ประสบกับปัญหาน้ำท่วม					
23. ทำให้น้ำในลุ่มน้ำห้วยกระเสียวสะอาด ปราศจากสิ่งปลอมปนที่เป็นพิษ					
<u>ด้านการประชาสัมพันธ์</u>					
1. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ สถานการณ์น้ำ					
2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าและ ความสำคัญของน้ำ					
3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายของกรม ทรัพยากรน้ำในการจัดการทรัพยากรน้ำ					
4. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนการ ดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำในการ จัดการทรัพยากรน้ำ					

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการระดับตำบล ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
5. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ต่าง ๆ ของคณะกรรมการให้ประชาชนในพื้นที่ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียวได้รับรู้					
6. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เข้าใจวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการ ระดับตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
7. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการระดับ ตำบลลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
8. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายของ รัฐบาลในการจัดการทรัพยากรน้ำของ ประเทศ					
9. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการ ปฏิบัติในการจัดการทรัพยากรน้ำของ ประเทศ					
10. รับฟังความคิดเห็น และข้อร้องทุกข์ของ ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว					
11. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพ ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว เช่น การอบรม เป็นต้น					

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่

คำชี้แจง ท่านมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้หรือไม่ โปรดใส่ข้อความลงในช่องว่าง

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***** **ขอบคุณ** *****

ผลการทดสอบแบบสอบถาม

การหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของ ครอนบาค
การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

ตารางผนวกที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

คำถาม	ลำดับที่																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1
2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1
5	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
6	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1
8	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1
13	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
15	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1
17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
20	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
21	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
x	17	16	11	13	15	15	16	12	15	18	20	17	15	18	20	13	19
X ²	289	256	121	169	225	225	256	144	225	324	400	289	225	324	400	169	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	ลำดับที่														ถูก	ผิด	เฉลี่ย
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23	7	0.179	
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	1	0.032	
3	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	28	2	0.062	
4	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	15	15	0.25	
5	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21	9	0.21	
6	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	4	0.115	
7	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	23	7	0.179	
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	28	2	0.062	
9	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	29	1	0.032	
10	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	4	0.115	
11	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	5	0.139	
12	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	20	10	0.222	
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	3	0.09	
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	1	0.032	
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	28	2	0.062	
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	3	0.09	
17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0.00	
18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0.00	
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	1	0.032	
20	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	16	14	0.249	
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	1	0.032	
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	29	0.032	
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	1	0.032	
x	20	11	18	19	20	18	18	15	19	20	20	20	20	508		2.248	
X ²	400	121	324	361	400	324	324	225	289	400	400	400	400	8770			

$$X = 508 \quad X^2 = 8770$$

$$\sum_{i=1}^{23} p_i q_i = 2.248$$

ด้วยวิธีของ Kuder – Richadson โดยใช้สูตร KR-20

$$\text{สูตร KR-20} = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum_i p_i q_i}{S^2 p} \right]$$

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

p_i = สัดส่วนของการตอบถูก

q_i = สัดส่วนของการตอบผิด

$S^2 p$ = ความแปรปรวนของคะแนนรวม
หรือความแปรปรวนระหว่างผู้ตอบ

หาค่า $S^2 p$ ได้จาก

$$S^2 p = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{30 \times 8,770 - 508^2}{30 \times 30}$$

$$= 5.595$$

$$\text{แทนค่า KR-20} = \left[\frac{23}{23-1} \right] \left[1 - \frac{2.248}{5.595} \right]$$

$$= 1.045 \times 0.598$$

$$= 0.625$$

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

0.625

ตารางผนวกที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ภาพรวมความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ผู้นำช่วยเหลือเกษตรกร จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

(n = 30)

คำถาม ที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	129.4333	182.2540	.5040	.9582
2	129.6000	181.6276	.5490	.9579
3	129.5667	183.3575	.4645	.9584
4	129.7667	181.7713	.6017	.9576
5	129.3667	181.4337	.5877	.9576
6	129.5667	184.5299	.3444	.9592
7	129.5000	181.2241	.6197	.9575
8	129.4000	181.3517	.6959	.9571
9	129.6000	179.0069	.6009	.9576
10	129.4000	184.8000	.4275	.9585
11	129.8000	181.8207	.4688	.9585
12	129.6333	184.5161	.5314	.9580
13	129.5667	176.5299	.7702	.9563
14	129.6667	180.9195	.5992	.9576
15	129.7333	172.6851	.8518	.9556
16	129.6000	177.6966	.8061	.9562
17	129.6000	177.9034	.7925	.9563
18	129.5000	177.8448	.7684	.9564
19	129.5000	173.6379	.8803	.9555
20	129.3333	184.7816	.4644	.9583
21	1239.3333	184.7816	.4644	.9583
22	129.7000	180.2862	.5592	.9579
23	129.6333	180.5161	.6583	.9572
24	129.7333	177.9954	.6711	.9571
25	129.7000	179.0103	.7488	.9565
26	129.9333	179.7885	.5889	.9576
27	130.2667	184.4782	.3530	.9591
28	130.0667	173.2368	.6708	.9575
29	129.9333	179.8575	.5849	.9577

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

(n = 30)

คำถาม ที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
30	130.1000	174.5069	.7577	.9564
31	130.0000	178.8276	.6888	.9570
32	129.7667	175.6333	.7849	.9562
33	129.7000	177.9414	.6957	.9569
34	129.8000	180.9931	.6319	.9574

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ของคณะทำงานลุ่มน้ำระดับตำบล ภาพรวม มีดังนี้

จำนวนตัวอย่าง = 30 คน

จำนวนข้อคำถาม = 34 ข้อ

Alpha = 0.9586

ตารางผนวกที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง

(n = 30)

คำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	88.8333	76.8333	.4640	.9439
2	89.0000	76.2759	.5244	.9430
3	88.9667	76.9989	.4808	.9435
4	89.1667	76.0057	.6174	.9418
5	88.7667	76.6678	.5033	.9433
6	88.9667	76.4471	.4812	.9437
7	88.9000	75.7483	.6243	.9417
8	88.8000	76.5793	.6119	.9420
9	89.0000	73.9310	.6349	.9417
10	88.8000	77.9586	.4452	.9438

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

(n = 30)

คำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
11	89.2000	75.7517	.5021	.9437
12	89.0333	77.1368	.6454	.9419
13	88.9667	72.4471	.7999	.9390
14	89.0667	74.2713	.7349	.9402
15	89.1333	71.0161	.7937	.9391
16	89.0000	74.2759	.7291	.9402
17	89.0000	74.2069	.7362	.9401
18	88.9000	73.1276	.8185	.9389
19	88.9000	70.9207	.8817	.9375
20	88.7333	77.5126	.5411	.9428
21	88.7333	77.5126	.5411	.9428
22	89.1000	73.8862	.6747	.9410
23	89.0333	74.4471	.7549	.9400

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ของคณะทำงานลุ่มน้ำระดับตำบล ด้านการดำเนินงานและกำหนดแนวทาง มีดังนี้

จำนวนตัวอย่าง = 30 คน

จำนวนข้อคำถาม = 23 ข้อ

Alpha = 0.9440

ตารางผนวกที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะทำงานระดับตำบลต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ผู้นำห้วยกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการประชาสัมพันธ์

(n = 30)

คำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
24	36.7333	28.2713	.8178	.9207
25	36.7000	27.3897	.9079	.9163
26	36.9333	29.0299	.7295	.9246
27	37.2667	30.4782	.5699	.9309
28	37.0667	25.7195	.8484	.9196
29	36.9333	28.6161	.7933	.9219
30	37.1000	28.8517	.6239	.9298
31	37.0000	30.3448	.5741	.9308
32	36.7667	28.3230	.7864	.9220
33	36.7000	29.3207	.6842	.9265
34	36.8000	30.9241	.5606	.9312

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ของคณะทำงานผู้นำระดับตำบล ด้านการประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

จำนวนตัวอย่าง = 30 คน

จำนวนข้อคำถาม = 11 ข้อ

Alpha = 0.9315

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวสุธีรา มุลดี
วัน เดือน ปี ที่เกิด	20 เมษายน 2505
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต (การคลัง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

